

တၢ်တဲအမုၢ်လၢဖိသ့ၣ်ဆံးအဂီၢ်

Drum Publication Group
ကျိၣ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၢ်တၢ်မၤကရူၢ်

Stories For Little Children (Karen Version)

Drum Publication Group

P.O Box 66

Kanchanaburi 71000

Thailand

drum@drumpublications.org

March 2005

ISBN - 974-93019-0-0

တၢ်တဲခိၣ်တီ

တၢ်ကတိၤလၢညါ	iv
တၢ်ယီၤဖိလၢအသးထီၣ်ထီတန့	၁
ဒွဲၣ်ဖိလၢအကၢၣ်တဘျုး	၂
တပိၢ်တလိၣ်ပဒဲတန့	၃
ကူၣ်အၢတၢ်န့ၣ်တဂ့ၤဘၣ်	၅
သၣ်မံယီၤလၢအငီၤငးတန့	၆
ခုၣ်နီၢ်လ့ၤဒီးနီၢ်မုၢ်အ့	၇
တၢ်ရၣ်သၣ်ဒီးနဲးသၣ်	၉
တံၤတုၤဖိ	၁၀
ချံးလၢတပၤအထးခိၣ်	၁၁
နီၢ်ကစၢ်ဆံးဘၣ်ဆၣ်	၁၂
ဒွဲၣ်ဖိလၢကမၤပူၤ	၁၃
ဆီဖါဒီးကံၢ်ဖိ	၁၇
သဝီဖိလၢအယံလၢ	၁၈
တၢ်သးကွံအတၢ်အၢၣ်လီၤ	၂၂
တၢ်သးကွံ	၂၇
ဘၣ်မနုၤဘိၣ်သိၣ်အိၣ်ဒီးအတိၤပျဲလဲၣ်	၂၈
တၢ်အဲၣ်ဒီးဒီးတၢ်လၢအကဲထီၣ်	၃၀
တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအတီ	၃၁
ထီၣ်ဒွဲၣ်ဖိလၢအသးဆံး	၃၅
ကဆီလၢအဟံထီၣ်ထီအသးတန့	၃၆
ကျိၢ်န့ၢ်ထံတခွးအတၢ်မၤဘျူးဆၢက့ၤ	၃၈
စီၤပၤဖိခွါလၢအငီၤငးတဂၤ	၄၀
မတၤဒိၣ်လဲၣ်	၄၅
ပဒဲလၢအကူၣ်သ့တန့	၄၆

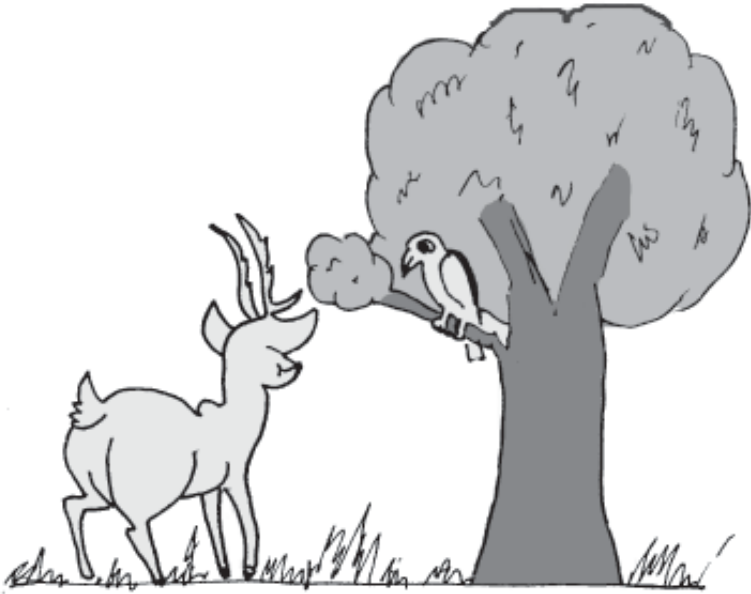
ထိုင်ဖိအမဲင်ထံ	၄၈
ယခိန်ဖျိန်လီၤမာ်ဖဲလဲန်	၅၁
ကလီၤမ့ၢ်လီၤဒီးထာ	၅၂
ရျီဖိလၢအနီၣ်က့ၣ်တဘိ	၅၄
အိန်စ့ၤဂ့ၤန့ၢ်တအိန်လၢၤ	၅၆
တၢ်ဟ့ၣ်က့ၣ်တနီၤ	၅၈

တၢ်ကတိၤလၢညါ

လံာ် “တၢ်တဲအမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်” အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိန်ထီၣ်အီၤဒ်သိးဖိသၢ်တဖၣ်ကဖးဘၣ်အဂီၢ်တကးဒီးဘၣ်ဒ်သိးက့ၢ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်မိၢ်ပၢ်တဖၣ်ကဖးဒီးတဲယုၤန့ၢ်ဖိသၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢန့ၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ဂီၤတၢ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်ဒ်သိးကထုးန့ၢ်ဖိသၢ်အသ့ၣ်အသးဒီးကဆိကမိၣ်မ့ၢ်န့ၢ်တဲတဲဖိတဖၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တဲဖိလၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထၢဖိၣ်အီၤလၢပုၤကညီၣ်ဘျီထံခဝ့ၣ်က့ၢ်သရၣ်လၢအဖဲထီၣ်တၢ်ကိၢ်ခါတၢ်မၤလိတဖၣ်အတၢ်ကွဲးဒီးဖိသၢ်လၢအကွဲးပြုတၢ်တဲလၢ ၂၀၀၂ အတၢ်ကွဲးတနီၤန့ၣ်လီၤ.

ပစံးဘျီဘၣ်ပုၤကွဲးလံာ်, ပုၤတုၤတၢ်ဂီၤတဖၣ်ကိးဂၤဒီးဒီးပတယၢၤထီၣ်အမံၤလၢဘၣ်. ပဟ်ကဖၢလၢပသးလၢအဝဲသ့ၣ်အ တၢ်ကွဲးဒီးအတၢ်ဂီၤယံလၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်ပကညီၣ်ဖိအတၢ်ကွဲးဒီးတၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သိးပကဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ပဝဲကညီၣ်ဖိတဖၣ်အကျါပုၤကွဲးလံာ်တဖၣ်ကအိန်ထီၣ်အါအါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယုကညးမိၢ်ပၢ်သရၣ်သမၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးကဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်ဖိလံာ်တဖၣ်လၢကဖးလံာ်အါအါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ တၢ်ဖးလံာ်န့ၣ်မၤအါထီၣ်ဖိသၢ်အတၢ်ဆိကမိၣ်မ့ၢ်တဖၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပဆၢမုၢ်လၢလံာ်ဖိတဘျီအံၤကဲထီၣ်တၢ်ဘျီတၢ်ဖိၣ်မၤမုၢ်ပုၤဖးတၢ်ဖိတဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တၢ်အမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်

လၢပျၢၤန့ၣ်တၢ်တၢ်အမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်. တၢ်တၢ်အမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်လၢအနၢၤဂ့ၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အသကိးတဖၣ်မ့ၢ်ကိးအိၤလၢကလိၣ်ကွဲၣ်န့ၣ်ဆံးဆၢဝဲၣ်အံၤ “သုတဂ့ၤဒ်သိးဒီးယၢအယိၣ်တလိၣ်ကွဲၣ်ဒီးသုတဂ့ၤ.”

ဘၣ်တနံၤအဝဲလဲၤအိၣ်ထံလၢထံကျိဖိအခါကွၢ်လီၤအသးလၢထံကျိဒီးစံးဝဲ “အိ..အိ..ယနၢၤဖိဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ.” ဖဲန့ၣ်အခါပုၤဒးတၢ်ဖိထံၣ်အိၤဒီးလူၤဒးအိၤလၢချံၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ထွဲထီၣ်ဃုာ်ဝဲဒီးဖဲအဝဲဃုာ်အခါန့ၣ်အနၢၤဘၣ်ဘျးဒီးတၢ်တပိုင်လီၤ. ဖဲအဝဲဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲအခါအတံၤသကိးသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲၤမၤပူၤဖျးအိၤလီၤ. အဝဲပီၤယၢလီၤက့ၤအသးဒီးတၢ်တၢ်အမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်လၢအနၢၤအယိၣ်နီၣ်တဘျီလၢၤဘၣ်.

ဒွဲၣ်ဖိလၢအကၢၣ်တဘျီ

တၢ်မံးဝဲဒၣ်တဘျီန့ၣ်ဒွဲၣ်ဖိအိၣ်ဝဲတဘျီလီၤ. ဒွဲၣ်ဖိအံၤတနံၤဒီးတနံၤအိၣ်ထဲဟး လိာ်ကွဲလီၤ. အဝဲတအိၣ်ဒီးတၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤနီတမံၤဘျီ. ဘျီတနံၤဖဲအဝဲဟး လိာ်ကွဲအခါထံၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဖိသ့တဖၣ်အတၢ်ဖဲတၢ်မၤအါလၢယုအိၣ်ယုအီၤအ ဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒွဲၣ်ဖိသံကွၢ်တၢ်ဖိသ့တဖၣ်သုမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်. တၢ်ဖိထဲဆါအီၤလၢအ ဝဲသ့ၣ်ဟ်ဖျိၣ်တၢ်အိၣ်လၢတၢ်ဂီၢ်ခါအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါဒွဲၣ်ဖိနံၤဘျီ တၢ်ဖိအတၢ်ကတီၢ်ဒီးတဲဝဲတဘျီမၤနးသုသးတဂ့ၤ. တၢ်အိၣ်ကအိၣ်ဒၣ်ထီၣ် လီၤ. ဟဲလိာ်ကွဲဒီးယၤတက့ၢ်. တုၤမ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်အကတီၢ်ဘျီဒီးမ့ၢ်လၢဒွဲၣ်ဖိတဟ် ဖျိၣ်ဘျီတၢ်အိၣ် အယိဘျီကီဘျီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲအမုၢ်လၢဖိသ့ၣ်ဆံးအဂီၢ်

တၢ်စံးဝဲတဘျီလၢပုၤတၢ်ပုၤအပူၤန့ၣ်ပဒဲသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအစီၤပၤတဖၣ်လီၤ. အစီၤပၤမ့ၢ်တဲတၢ်မနုၤမနုၤန့ၣ်ဒိကန့ၣ်ဝဲဒီး မ့ၢ်မၤအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်န့ၣ်မၤဝဲလၢတၢ်ယူၤတၢ်ဖိးတၢ်အိၣ်တၢ်ကံၤအပူၤလီၤ. အဒုၣ်အဒါမ့ၢ်ဟဲဒီးခိၣ်ဆၢဝဲလၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ယီၤအပူၤလီၤ. အယိၣ်ဒုၣ်ဒါတဖၣ်ဟဲမၤဘူးပဒဲသ့ၣ်တဖၣ်တဘျီတဘျီ.

တၢ်အိၣ်မ့ၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဟ့ၣ်နီၤလိာ်အသးဒီးအိၣ်ဝဲဒ်သိးသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအစီၤပၤစံၣ်ညီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲလီၤ. လၢပုၤအံၤအပူၤန့ၣ်ဘိၣ်သိၣ်အိၣ်ဝဲတဖၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤဘိၣ်သိၣ်အံၤဖဲအဟးဝုၤဝီၤလၢပုၤပူၤအခါထံၣ်

ဝဲပဒဲတဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဲၣ်ဒီးအိၣ်ပဒဲအယိဘိၣ်သိၣ်လဲၤကယိကယိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပဒဲတဖၣ်အံၤတူၤမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢအဖၣ်ဒါဖဲအခါဝံၢ်ထီၣ်အနၢ် “ဟၢၣ်” ကန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ကတဲာ်ကတီၤဟံၣ်အသးလၢကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်အဖၣ်အဒါလီၤ.

ဘိၣ်သိၣ်အံၤဖဲအထံၣ်စိယီၤပဒဲတဖၣ်အခါလဲၤမၤဘူးဝဲတဘျီဘၣ်. ကွၢ်ဝဲပဒဲတဖၣ်ဝံၢ်ထီၣ်အနၢ်န့ၣ်လီၤကၢ်ဘၣ်အီၤလၢဘိၣ်ခိၣ်စူအယိပျံၤဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဘိၣ်သိၣ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်ပဒဲအညၣ်တူၤဒၣ်လဲာ်အထူးပျံၤထံလီၤစိၤဒီးအိၣ်ဝဲတတူၤလီၤတတီၤလီၤအယိကူၣ်ဝဲဒဲသိးကအိၣ်ဘၣ်ပဒဲအညၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘိၣ်သိၣ်သုးဘူးယီၤအသးကယိကယိဆူပဒဲတဖၣ်အအိၣ်လီၤ. အဝဲတဲဘၣ်ပဒဲတဖၣ်လၢ “တံၤသကိးဧၤ, ယကွၢ်သုးဒီးယထံၣ်လၢသုအိၣ်ဒီးသုစိၤပၤထဲတဒုသနၢ်ကုသုလၢပဲၤဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤ, သုအိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါန့ၣ်လီၤ. သုမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသုစိၤပၤအါဒုဒီးသုစိကမိၤကဒိၣ်န့ၢ်အအံၤဒီးသုကပၤဘၣ်ပျံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.” ဘိၣ်သိၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ပဒဲတဖၣ်တဲထီၣ်ဝဲအတၢ်ကတီၤဒဲအံၤဒီးမ့ၢ်ထံၣ်ဝဲလၢခံတဒုတဲကဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘိၣ်သိၣ်မၤဒဲန့ၣ်ယံာ်ယံာ်ဒီးပဒဲတဖၣ်အသးတလီၤပလိာ်လၢဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ဒိၣ်လီၤအသးဒီးအိၣ်ထဲအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်စိၤပၤလီၤ. အစိၤပၤမ့ၢ်တဲအီၤဘၣ်ဆၣ်တန့ၣ်တလူၤမၤပိာ်ထွဲဝဲလၢဘၣ်.

လၢခံပဒဲတဖၣ်လဲၤအိၣ်ဝဲပဲတပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဖီလၢ်တဒုတဒုလီၤ. အဖၣ်အဒါမ့ၢ်ဖဲန့ၣ်ကိးလိာ်အသးတဟူ, တမၤစၢၤလိာ်အသးလၢဘၣ်. မ့ၢ်န့ၢ်ဟူအကၤတဒုယုတၢ်မၤစၢၤဘၣ်ဆၣ်တလဲၤမၤစၢၤဝဲလၢဘၣ်. ဘိၣ်သိၣ်အံၤလၢတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအပူၤလဲၤဖိၣ်အိၣ်ပဒဲတနံၤတဒုဒီးဘူးတၢ်မးလၢပဒဲအစၢၤကလီၤတူၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကျၢ်အၢတၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၢ

တၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢကရၢၢ်တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိအိၣ်ဝဲခံကလုာ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဖိညါဒီးဆိဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိညါန့ၣ်ကျၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢကဖိၣ်အိၣ်ဆိဖိကိးဆၢကတီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. ဆိဖိစ့ၢ်ကိးသ့ၣ်ညါဝဲလၢတၢ်ဖိညါအဲၣ်ဒီးအိၣ်အီၤအယိအဝဲမံလၢသ့ၣ်လၢကျါဒ်သိးတၢ်ဖိညါသုတထံၣ်အီၤတဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဟါန့ၣ်ဆိဖိအိၣ်ခူသ့ၣ်လၢထံလူၤသၢ်အယုထီတဖျၢၣ်အအိပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲမုၢ်နၤခိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်တၢ်ဖိညါဟဲယုဝဲဆိဖိဒ်သိးကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆိဖိန့ၣ်ပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးဒီးကနိးဘၣ်အသးအယိထံလူၤသၢ်လီၤတၢ်သ့ၣ်ဖးကွံာ်န့ၣ်လီၤ. ထံလူၤသၢ်လီၤတၢ်သိၣ်ဖးဒိၣ်အယိတၢ်ဖိညါဖုးဘၣ်အသးဒီးယုာ်ဝဲအခါအခိၣ်ဘၣ်တီၢ်ဒီးသ့ၣ်ဖူဒီးအခိၣ်ဘၣ်ထံးဒီးလၢၢ်အယိ, တၢ်ဖိညါန့ၣ်သံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

သၢ်မံယီၤလၢအဇီၣးတဒု

တဘျီန့ၣ်သၢ်မံယီၤဖိအိၣ်ဝဲတဒုလီၤ. အဝဲဆၢထၢၣ်လၢမ့ၢ်အူပူၣ်အကပၤ
ဒီးယီၤအိၣ်ဝဲဆွဲၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်အခါတၢ်အုးတဒုဟဲဆူအအိၣ်ဒီးတဲဝဲဒၣ်
“ယကမၤစၢၤနၢၤကသ့ဧါ” သၢ်မံယီၤဖိစံးဆၢအီၤ “ဘၣ်မနုၤအယီၤတသ့လဲၣ်”
ယစံးဘျူးနၢၤလၢနသးအိၣ်မၤစၢၤယၤအယီၤလီၤ. ယလိၣ်ဘၣ်နတၢ်မၤစၢၤလီၤ.

မ့ၢ်စံးဒ်န့ၣ်ထုးထီၣ်ဆွဲၣ်ဖိလၢမ့ၢ်အူပူၣ်ညါပူၤဒီးယဲယကအိးန့ၢ်န့ၢ်ဆွဲၣ်ဖိအဖံး
န့ၣ်လီၤ. သၢ်မံယီၤဖိန့ၢ်တၢ်အုးဖိအယီၤမၤဝဲဒ်တၢ်အုးတဲအီၤအသိးန့ၣ်လီၤ.
မ့ၢ်တၢ်အုးလၢအသးက့ၣ်တဒုန့ၣ်ဆၢထၢၣ်လၢသၢ်မံယီၤဖိအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
တၢ်အုးဟံးန့ၢ်ဆွဲၣ်လၢသၢ်မံယီၤဖိအစုပူၤဝံၤအိးဝဲအဖံးဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်တဘျီဝံၤ
တဘျီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢသၢ်မံယီၤဖိတသ့ၣ်ညါထွဲဝဲဘၣ်. လၢခံကတၢ်သၢ်
မံယီၤဖိတအိၣ်ဘၣ်ဆွဲၣ်အမံၤညါအစုဖိန့ၣ်မ့ၢ်အူကီၢ်သွးဘၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ချဉ်နီၢ်လုဒီးနီၢ်မုၢ်အ

တဘျီန့ၣ်ပှၤဒီးမၤတၢ်အိၣ်ဝဲခံၣ်အမံၤမ့ၢ်ဝဲချဉ်နီၢ်လုဒီးနီၢ်မုၢ်အန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအထံၣ်ဖိတၢ်ဒု, အထိးတၢ်ဒုဒီးထီၣ်လွံၢ်ဖိတဘျီလီၤ. တနံၤန့ၣ်အဝၤလဲၤလၢပှၤပှၤဒီးထံၣ်ဂ့ၢ်တဘိလၢအလိၣ်ထီၣ်အသးလၢပှၤကညီန့ၣ်လီၤ.

ဂ့ၢ်လၢအလိၣ်ထီၣ်အသးလၢပှၤကညီတဂၤအံၤတဲန့ၢ်ချဉ်နီၢ်လုဒ်အံၤ “နကကနိဒီးယၤဒါ. နမ့ၢ်ယၢ်န့ၣ်နဘၣ်ဟ့ၣ်ယၤနမၤလီၤ. ယဲယမ့ၢ်ယၢ်တခီတၢ်လၢနသးလီၤန့ၣ်ယုယၤကဟ့ၣ်နၤလီၤ.” ဒီးအဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်ကနိလိာ်အသးဒီးချဉ်နီၢ်လုဒ်ယၢ်ဝဲဒၣ်အယိဟဲက့ၤဝဲဆူအဟံၣ်လီၤ.

မၤကဒီးတနံၤဖဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်ချဉ်နီၢ်လုဒ်စံးဘၣ်အမၤယကလဲၤကၤတၢ်လၢထံဂၤကီၢ်ဂၤလီၤ. အိၣ်တ့ၢ်လၢဟံၣ်ဂ့ၤဂ့ၤ. နမ့ၢ်ဒုးအိၣ်ထိးဆၣ်န့ၣ်စံၣ်လီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဂ့ၤ. လူလီၤအိၣ်လၢဟံၣ်ဖိခိၣ်တက့ၢ်. ဒီးအဝဲမၤလိာ်အမၤဝဲဒီးလဲၤတၢ်လီၤ.

တၢ်တဲအမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်

နီၢ်မုၢ်အုအိၣ်တ့ၢ်ဝဲလၢဟံၣ်ဒီးအထိး, ထွံၣ်ဒီးထီၣ်လွံၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. မၤကဒီးလၢ ခံတနံၤနီၢ်မုၢ်အုဘၣ်လီၤထိးဆၣ်ဒီးမၤဝဲဒ်အဝၢမၤလိာ် အီၤအသိးလီၤ. ဖဲအဝဲ လူလီၤထိးဆၣ်အခါကလီၤဖးဒိၣ်တဘိဟဲဒီးဘံၣ်ယာ်ဝဲအထိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲနီၣ် ယုၢ်ပးကွံာ်ဘၣ်ဆၣ်ကလီၤတဘိအံၤဘံၣ်ယာ်အထိးဂ့ၤန့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် အခါအဝဲအသံၣ်လီၤတၢ်အယိအဝဲစံၣ်လီၤထၢထီၣ်က့ၤအသံၣ်အခါကလီၤတ ဘိအံၤဟဲယီၤဆူအအိၣ်ဒီးက့ၤတ့ၢ်န့ၢ်အီၤဆူအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်လွံၢ်ဖိတဘျီထံၣ်တၢ်မၤအသးတဖၣ်အံၤခဲလၢာ်အယိလဲၤယူၤဝဲဆူခုၣ်နီၢ်လု အအိၣ်ဒီးပူၤထီၣ်ဝဲဒၣ် “ တကတြုဇိၣ်ကူကလီၤဘံၣ်သံနီၢ်မုၢ်အုခုၣ်နီၢ်လု ဟဲက့ၤချ့ချ့န့ၣ်လီၤ.” ဖဲခုၣ်နီၢ်လုန့ၢ်ဟူအထီၣ်လွံၢ်ဖိပူၤထီၣ်န့ၣ်အဝဲဟဲက့ၤချ့ ချ့ဆူအဟံၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတထံၣ်ဝဲအမၤလၢၤဘၣ်. အဝဲကီၢ်တၢ်လၢအ မၤအဂီၢ်ဒိၣ်မးအယိကတဲာ်ကတီၤထီၣ်အသးလၢကလူၤက့ၤအမၤအဂီၢ်လီၤ. အ ဝဲကိးထီၣ်အထွံၣ်ဒီးလဲၤလူၤယုက့ၤအမၤလီၤ. ဖဲအထွံၣ်ဖိမိၤတၢ်အလီၢ်န့ၣ်အဝဲ ခုၣ်ဝဲဒီးတုၤအလီၤဖျိန့ၣ်အဝဲထံၣ်ဘၣ်အမၤဒီးကလီၤတဘိတစိၢ်ဖိဒီးအမၤဒီးက လီၤဟါမၤကွံာ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲဘၣ်ယိၣ်တၢ်အါကဲၣ်ဆိးအယိတသ့ၣ်ညါတၢ် ဘျံးအသးလၢၤဘၣ်. ခုၣ်ဝဲတၢ်လီၢ်ခံတီၤသၢတီၤဝံၤမးထံၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်အမၤအိၣ် လၢကလီၤအကပၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ကလီၤစံးဘၣ်အီၤနမ့ၢ်သးလီၤက့ၤနမၤန့ၣ်န ဘၣ်ကူးလီၤန့ၢ်ယၤနကီာ်ဘိအသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခုၣ်နီၢ်လုသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်ကူးလီၤအကီာ်ဘိန့ၣ်ကသံအယိကူးလီၤအစုအသ့ၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ကလီၤဖးဒိၣ်အံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကလီၤတဲအီၤအဝဲအံၤတမ့ၢ်နကီာ်ဘိအ သ့ၣ်ဘၣ်အယိယတဟ့ၣ်က့ၤနမၤဘၣ်. ခုၣ်နီၢ်လုမၤတၢ်မနုၤမးတသ့လၢၤဘၣ်. လၢခံကတၢ်အဝဲကူးလီၤအကီာ်ဘိအသ့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤဝဲမးကလီၤဖးဒိၣ်ပျဲက့ၤ အမၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အမၤထံၣ်ဝဲလၢအဝၢသံလၢအဝဲအဂီၢ်ဒီးအသးတမုၢ်အယိ ဖဲပုၤဒွဲၣ်အူအဝၢအစိၣ်န့ၣ်အဝဲစ့ၢ်ကိးစံၣ်န့ၢ်ဆူမ့ၢ်အူပူၤဒီးသံကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်သၢ်ဒီးနဲးသၢ်

တၢ်စံးဝဲၣ်ဒၣ်လၢအပူၤကွၢ်တဘျုးနံၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သၢ်ဒီးနဲးသၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဒီးသကိးတဖၣ်လီၤ. နဲးသၢ်န့ၣ်အမဲၣ်သၢ်ဘျုးဒီးဖျါယံလၢအယိထီၣ်တိတ်ကဖိအသးလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်သၢ်တခီအဆူၣ်အိၣ်အယိပုၤပျံၤအီၤလီၤ. နဲးသၢ်အထံးတခီအိၣ်ဝဲဒၣ်ဖျၢ်ဖျၢ်ဖိလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်သၢ်အထံးတခီဒိၣ်ဒီးထီၣ်န့ၣ်နဲးသၢ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတဂၢၤဒီးတဂၢၤဟ်ကဖိအသးအယိတဘၣ်လိာ်အသးလၢၤဘၣ်. လၢခံအဝဲသ့ၣ်အ့ၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်သၢ်အဆူၣ်ဘၣ်ဆဲးနဲးသၢ်အယိနဲးသၢ်အမဲၣ်သၢ်တဘျုးလၢအပူၤကွၢ်အသိးလၢၤဘၣ်.

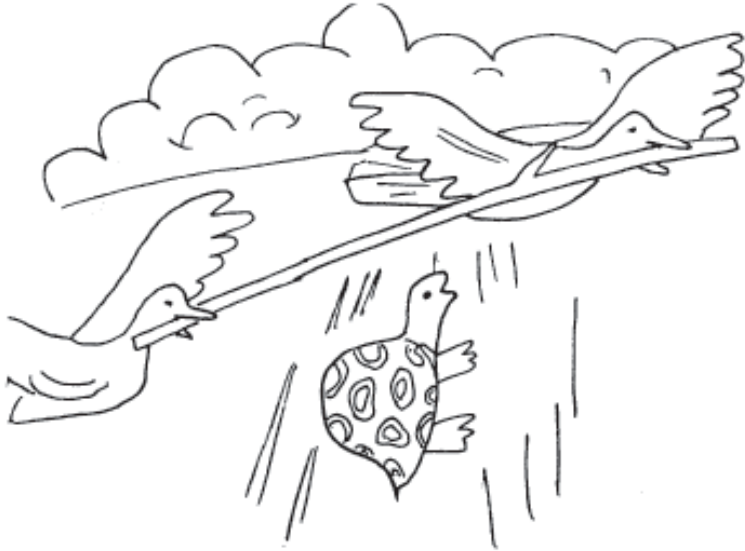
တံၢ်တုၤဖိ

တၢ်တုၤန့ၣ်တံၢ်တုၤဖိဖိအိၣ်ဝဲခံၣ်လီၤ. တံၢ်တုၤဖိအံၤထီၣ်သိၣ်အဖိၣ်သး
အဖိသုတဟးယံၤဒီးအီၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တံၢ်တုၤဖိတကနၣ်အမိၢ်က
လုၢ်ဘၣ်. အဝဲဟးဆူတၢ်လီၢ်အယံၤလီၤ. အဝဲဟးတတီၤဘၣ်တတီၤဒီးထံၣ်
ဝဲထိးကလဲၣ်တဘိအိၣ်ဝဲလီၤအသးလၢအမၢ်ညါဒီးအဝဲဘၣ်သးအိၣ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. မ့ၢ်အမိၢ်တခီလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အပူၤလူၤယုက့ၤအဖိန့ၣ်လီၤ. တံၢ်တုၤ
ဖိလဲၤသးဘူးထီၣ်အသးဆူထိးကလဲၣ်လီၤဝဲတဘိအံၤအကပၤဒ်သိးကအိၣ်
ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲအီၣ်ထီၣ်အကိၢ်ပူၤဖးလဲၣ်ဒ်သိးကအိၣ်ဝဲထိးကလဲၣ်
အခါအမိၢ်ဟဲတုၤတဘျီယီၤဒီးကိးပသုဝဲလၢအကလုၢ်ဖးဒိၣ်လၢတဘၣ်အိၣ်
တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

တံၢ်တုၤဖိဖုးဘၣ်အသးဒီးယုၢ်ကွံာ်ဝဲအယိညၣ်လၢတၢ်ကပၤတဘျီဟဲအိၣ်ဝဲ
ထိးကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တံၢ်တုၤဖိပူၤဖျဲးဝဲလၢထိးကလဲၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤကညီ
အတခွဲဆၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံအဝဲသ့ၣ်ညါလၢတကြးဟးယံၤဒီးအမိၢ်လၢ
ဘၣ်ဒီးဒိကနၣ်အမိၢ်ကလုၢ်န့ၣ်လီၤ.

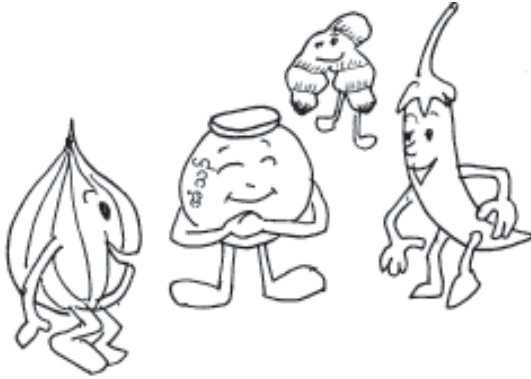
ချး လၢ တဟ ဇအထး ခိၣ်

တၢ်စံးဝဲတဘျီလၢကမၤပူၤန့ၣ်ချးအိၣ်ဝဲတဘျီလီၤ. ချးတဘျီအံၤကတိၤတၢ်ဆူၣ်မးလီၤ. ဘၣ်တနံၤမ့ၢ်လၢကမၤအံၤယုထီၣ်ကွၢ်အယိချးကအိထံအဂီၢ်ထံတအိၣ်လၢၤဘၣ်. ဖဲကမၤအကဟၤန့ၣ်ထီၣ်ဖိအိၣ်ခံဘျီလီၤ.

ထီၣ်ဖိခံဘျီအံၤမ့ၢ်လၢသးကညီၤဘၣ်ချးဖိအယိကူၣ်ထီၣ်ဝဲလၢကမၤစၢၤဝဲချးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤချးအ့ၣ်တံာ်ဟံာ်နီၣ်က့တဘိလၢအခၢၣ်သးဝံၤ, ယူၤစိာ်အီၤဆူထံအိၣ်အလီၢ်လီၤ. ဖဲအလဲၤခိကံာ်သဝီတဖျါၣ်အခါဖိသၢ်တဖၣ်ထံၣ်ချးဒီးတဲလိာ်အသးလၢအဲၣ်ဒီးအိၣ်ချးညၣ်န့ၣ်လီၤ. ချးဖိတဘျီအံၤဆိကမိၣ်လၢအသးပူၤသုအဲၣ်ဒီးအိၣ်ယညၣ်ဘၣ်ဆၣ်သုအိၣ်ဘၣ်တသ့ဘၣ်. အဝဲဆိကမိၣ်ဝံၤဒီးအဲးထီၣ်အထးခိၣ်လၢကတဲထီၣ်အခါလီၤတဲာ်ဆူတၢ်ဖိလၢဒီးဖိသၢ်တဖၣ်က့ၤစိာ်ဖိအိၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ကစၢ်ဆံး ဘၣ်ဆၣ်

လၢမုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိအဖၣ်ကပူၤန့ၣ်အိၣ်ဒီးမိၣ်ဟဲသၢ်, ပသၢ်သၢ်, တအ့, သပၤဒီးအံသၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤအံသၢ်ဖိဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် “ ယမုၢ်ယဲပုၤအဆံးကတၢ်လၢဖၣ်ကပူၤအံၤလီၤ. ယတၢ်ကိၣ်လၢပုၤဂၤအဂီၢ်မးလဲၣ်.” အံသၢ်ဖိဆိကမိၣ်ဆံးလီၤအသးဝံၤဟးထီၣ်လၢဖၣ်ကပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲမုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဖိ, ဖိကသူအကတီၢ်န့ၣ်အံသၢ်ဖိတအိၣ်အယိတၢ်ကီဘၣ်အီၤလဲ. မိၣ်ဟဲသၢ်, ပသဲသၢ်, ဒီးတအ့သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးလူၤယုက့ၤဝဲအံသၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်က့ၤဝဲအံသၢ်ဖိလၢတၢ်တဒီးက့ၤကိးဝဲဆူဟံၣ်လီၤ. တဲစ့ၢ်ကိးဝဲအံသၢ်ဖိတအိၣ်အယိကသူတဘဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အံသၢ်ဖိသ့ၣ်ညါက့ၤဝဲလၢကသူန့ၣ်တၢ်အိၣ်အလၢအပွဲၤဘၣ်ဆၣ်, အဝဲမ့ၢ်တအိၣ်န့ၣ်တလၢတပွဲၤဘၣ်. အံသၢ်ဖိန့ၣ်ပၢ်က့ၤဝဲအလုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လၢခံအံသၢ်ဖိသ့ၣ်နီၣ်ပီၢ်ယၢ်လီၤက့ၤအသးဒီးသ့ၣ်ညါက့ၤဝဲလၢအနီၢ်ကစၢ်ဆံးဘၣ်ဆၣ်ကဲဘျူးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒၣ်ဖိလၢကမၤပူၤ

တၢ်စံးဝဲဒၣ်လၢပူၤပုၤဖးဒိၣ်အိၣ်ဝဲတပုၤဒီးလၢပုၤအံၤအပူၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးကမၤဖးဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ကမၤအံၤအိၣ်လၢပုၤပူၤအယိထံဆံးဒီးခုၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ကမၤအံၤမ့ၢ်လၢဒိၣ်ဒီးထံဆံးဂ့ၤအယိဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်ကလုာ်ဟဲလီၤအီထံကိးနံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. ကမၤအံၤကဲထီၣ်တၢ်ဘျူးတၢ်ဖှိၣ်လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအါကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကီၢ်ခါစ့ၢ်ကိးကမၤအံၤထံတလီၤသံးဘၣ်. ထံအိၣ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. လၢကမၤအံၤအပူၤန့ၣ်ညၣ်, ချဲး, ဇုၣ်, ဂုၢ်ထံ, ချိၣ်, သဒိၣ်ဒီးထံယၢ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢထံဆံးဂ့ၤမးအယိအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲမုၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤန့ၣ်ဒ့ၣ်မိၢ်လၢကမၤပူၤတဘျီအံၤဒိၣ်လီၤဒီးအဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖး ထီၣ်ဝဲအါမးဘၣ်ဆၣ်လၢခံအိၣ်တၢ်ဒုၣ်ထဲအဖိဆံးဆံးဖိတဘျီန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် လၢအဖိအိၣ်တၢ်ဒုၣ်ထဲတဘျီအယိအမိၢ်အဲၣ်ဘၣ်ဝဲဒုၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဒ့ၣ်မိၢ် အံၤကွၢ်ထွဲအဖိဆံးဆံးဖိတဘျီအံၤဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲယုၤဒုးအိၣ်အဆၣ်ထီၣ်ဘိ န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ဒုၣ်ဖိတဘျီအံၤဒိၣ်ထီၣ်တစးဘၣ်တစးဒီးဟးစံၣ်ဝဲဆူန့ၣ်ဆူ အံၤသ့လံန့ၣ်လီၤ.

ဒ့ၣ်မိၢ်ပှၢ်တဘျီအံၤဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢအဖိကစံၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖုးဆူကၢ်ပၤနံၤဒီးဆၣ် ဖိကီၢ်ဖိအဂၤတဖၣ်ကဟဲအိၣ်ကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ့ၣ်မိၢ်အံၤမၤဒုၣ်အဖိခွါဖိလိာ် ကွဲဒုၣ်ဖဲတၢ်ကပိာ်ကပၤန့ၣ်လီၤ.

တနံၤန့ၣ်ဒ့ၣ်ဖိအံၤစံၣ်ထီၣ်ဝဲဒုၣ်ဆူတကီလၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အတုၤလၢ တကီလၢ်အလီၤလံန့ၣ်ဒ့ၣ်ဖိအံၤကွၢ်ထီၣ်ဝဲဆူကၢ်ပၤနံၤဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲဆဲၣ်မ့ၢ်ဖိ တဖၣ်, နီၣ်ဖိမံၤဖိတဖၣ်ပံလၢဘၣ်အီၤဒိၣ်မးအယိအဲၣ်ဒီးလဲၤစံၣ်ထီၣ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အမိၢ်အတၢ်ကတိၢ်အယိတလဲၤထီၣ်ဝဲဒုၣ် လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်အမိၢ်ဟးယုၤအိၣ်အဆၣ်ဟဲက့ၤလံန့ၣ်ကိးအီၤ “ဖိခွါ, ဖိခွါ, နအိၣ် ဖဲလဲၣ်” ဖဲန့ၣ်အဝဲကိးဆၢအမိၢ်ဒ်အံၤ “မိမိၢ်ဧၤအိၣ်လၢတကီလၢ်အဖိခိၣ်” န့ၣ်လီၤ. အမိၢ်တဲအီၤလၢဟဲက့ၤစိာ်န့ၣ်အီၤတၢ်အိၣ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ့ၣ်ဖိအံၤလၢတၢ်သးခုဟဲက့ၤလီၤဆူအမိအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အမိၢ်ထံၣ် ဘၣ်အဖိခွါဒီးဒုးအိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်လၢအယုၤန့ၣ်ဝဲတဖၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်သးခုလီၤ. ဒ့ၣ်မိၢ် အံၤအဲၣ်ဘၣ်အဖိခွါဒီးထီၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢအဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ့ၣ်မိၢ်အံၤဖဲအကလဲၤတပူၤလၢလၢန့ၣ်မၤလိာ်တ့ၢ်အဖိဒ်သိးအသုတဟးဆူတၢ်
လီၤအဂၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢဖိခွါအံၤဒိၣ်ထီၣ်လံၤအယိဟ်လီၤအသး
လၢကစံၣ်ထီၣ်ကွၢ်ဝဲဆူကၢၢ်ပၤနံၤန့ၣ်လီၤ. ဖိခွါဖိသးပုၤနီၣ်အမိၢ်အတၢ်ကတိၤ
လံၤ. အဝဲစံၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဆူတကီၤလၢတဖၣ်အဖိခိၣ်ဝံၤ, စံၣ်ထီၣ်ဝဲတဆီဘၣ်တ
ဆီဆူကၢၢ်ပၤနံၤန့ၣ်လီၤ.

တချုးလၢအတုၤလၢကၢၢ်ပၤနံၤဘၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဝဲဆဲးအမုၢ်ဖိတဖၣ်ယံၤလၢ
ဘၣ်အီၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အယိအဝဲဒၣ်စံၣ်ဝုၤဝီၤဝဲဒၣ်လၢဆဲးမုၢ်ဖိတဖၣ်အကဆူး
န့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီစံၣ်ထီၣ်ဝဲဆူဆဲးမုၢ်ဖိအလိၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအတုၤလၢဆဲးမုၢ်လိၤ
အခါကွၢ်လီၤဝဲဆူကၢၢ်ပၤနံၤအဒိခိၣ်အခါထံၣ်ဘၣ်ဝဲနီၣ်ဖိမံၤဖိတဖၣ်လၢဟ့ၤ
မးအယိအဲၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်လိာ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အမိၢ်အတၢ်ကတိၤအယိတလဲၤထီၣ်လိာ်ကွဲးဒၣ်
လၢဘၣ်. စံၣ်လီၤကွဲးဒၣ်ဆူဆဲးမုၢ်ဖိတဖၣ်အကဆူးဒီးစံၣ်လိာ်ကွဲးကဒီးဝဲဒၣ်
န့ၣ်လီၤ. ဒ့ၣ်ဖိအံၤလိာ်ကွဲးမုၢ်ဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အသးလၢအမိၢ်လဲၤ
ဃုအိၣ်အဆၣ်ဘူးကဟဲက့ၤလံၤအယိက့ၤဃုဆိဝဲလၢအမိၢ်မဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.

အမိၢ်ဟဲက့ၤတုၤထံၣ်ဝဲအဖိခွါအိၣ်လၢအလီၤတဟးလိာ်ကွဲးလၢအယံၤအယိအ
ဝဲသးခုဝဲဒၣ်လၢအဖိခွါဒိကန့ၣ်အကလုာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်သကိးဝဲတၢ်
အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအိၣ်သကိးဝဲတၢ်အိၣ်အခါဒ့ၣ်ဖိအံၤတဲအမိၢ်လၢအဝဲအဲၣ်ဒီး
လဲၤထီၣ်ဟးဆူနီၣ်ဖိတဖၣ်အကျါဒီးလိာ်ကွဲးန့ၣ်လီၤ. “ပျဲယလဲၤလိာ်ကွဲးကသ့
မိၢ်.” အမိၢ်တဲအီၤလၢတဘၣ်လဲၤလိာ်ကွဲးလၢနီၣ်ဖိတဖၣ်အကျါဘၣ်. ဆၣ်ဖိကီၢ်
ဖိအဂၤတဖၣ်မ့ၢ်ဟဲလီၤအိထံန့ၣ်ကမၤအၤမၤသီဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ. ဒ့ၣ်ဖိသ့ၣ်ညါဝဲ
ဒၣ်လၢတဲအမိၢ်ဘၣ်ဆၣ်အမိၢ်တဟ့ၣ်အီၤအခွဲးဘၣ်အယိအဝဲတတဲအါဝဲလၢ
ဘၣ်. အိၣ်ဘျီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲအမုၢ်လၢဖိသၢ်ဆံးအဂီၢ်

မၤကဒီးလၢခံတနံၤဒ့ၣ်ဖိဂဲၤဆၢထၢၣ်ဂီၤဂီၤဒီးစံၣ်ဝုၤဝီၤဝဲဖဲအမိၢ်အကပၤ
န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အမိၢ်မံၤပၢ်ထီၣ်ဒီးအဝဲတဲဘၣ်အမိၢ်လၢတနံၤအံၤယအဲၣ်ဒီးလဲၤ
ပိာ်နခံန့ၣ်လီၤ. အမိၢ်တဲအီၤတဘၣ်လဲၤတဂ့ၤနနီၢ်ဆံးဒံးန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဒ့ၣ်ဖိအ
သးခုလၢအမိၢ်တလဲၤကိးအီၤအယိအဝဲကလဲၤလိာ်ကွဲဘၣ်လၢနီၣ်ဖိတဖၣ်အ
ကျါန့ၣ်လီၤ. ဖဲဒ့ၣ်မိၢ်ဟးထီၣ်အခါ, ဒ့ၣ်ဖိလဲၤထီၣ်လိာ်ကွဲဝဲဒ့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်
အဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဟဲလီၤအိထံအယိတၢ်သိၣ်သကြးန့ၣ်
လီၤ. ဒ့ၣ်ဖိပျံၤတၢ်ကနိးဘၣ်အသးလီၤ. လၢခံထံၣ်ကဒီးဂုၢ်တဘိသါကဖျးအီၤ
အယိလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤစံၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးလီၤတၢ်က့ၤဆူကမါပူၤဒီး, ထံၣ်လိာ်
က့ၤအသးဒီးအမိၢ်ပျံၤဒီးတၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ.

ဆိဖါဒီးကံာ်ဖိ

တဘျီန့ၣ်ဆိဖါဒီးကံာ်ဖိမ့ၢ်ပုၤဒီးသကိးန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်လူၤယုအိၣ်အဆၣ်
 ဒီးတထံၣ်န့ၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်နီတမံၤဘၣ်. ဆိဖါတခါအဲၣ်ဒီးအိၣ်ကံာ်ဖိအယိမၤဝဲကံာ်
 ဖိလဲၤလၢအမဲၣ်ညါဒ်သိးကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကံာ်ဖိတခါမ့ၢ်ပုၤလၢအပျံၤတၢ်ဆူၣ်အယိမၤဆိဖါလဲၤလၢအမဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. အဝဲ
 သ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးလဲၤလၢတၢ်မဲၣ်ညါနီတဂၤအယိကတီၤအါလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.
 ကံာ်ဖိလၢတၢ်ဆိၣ်လီၤသးအပူၤမၤဝဲဒ်ဆိဖါဝဲအိၣ်အသိးဒီးအဝဲလဲၤလၢတၢ်မဲၣ်
 ညါန့ၣ်လီၤ. အကတၢ်ဆိဖါအိၣ်ကွံာ်ကံာ်ဖိလီၤ.

သဝီဖိလၢ အဘဲလၢ

သဝီရှၢပံလၢမ့ၢ်သဝီတဖျၢၣ်လၢအမံၤဟူသၢ်ဖျါခိဖျါအိၣ်ဒီးတၢ်ပံတၢ်လၢအပိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီအံၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢကစၢ်ဒီးခိၣ်ဒီးဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤအိၣ်လၢလၢၢ်ဒီးလၢအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နၢ်သက့သဝီအံၤအိၣ်ယံၤဒီးသဝီအဂၢၢ်တဖၣ်တကးဒီးဘၣ်အိၣ်ယံၤစ့ၢ်ကိးဒီးကျဲမ့ၢ်ပိပုၤလဲၤထီၣ်လဲၤလီၤတတုၤညိညိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤတ့ၢ်တၢ်ဂီၤဖိလၢအဆၢလဲၤဟးဆူရှၢပံလၢသဝီအိၣ်ဝဲခံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခံၣ်အံၤမ့ၢ်လၢအနၢ်ဟူရှၢပံလၢသဝီအံၤအဂ့ၢ်အပိၣ်အဲၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲခိၣ်မးလီၤ. ပုၤခံၣ်အံၤကတၢၢ်ကတီၢ်ထီၣ်အသးဒီးလဲၤဝဲစိၣ်ယုၣ်ဝဲတၢ်ဒိတၢ်ဂီၤလၢကဟဲက့ၤဒိန့ၣ်သဝီပံလၢတဖျၢၣ်အံၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အကျဲတဖၣ်အဂီၢ်ဒိသိးကဟဲက့ၤတ့ၢ်လၢတၢ်ဂီၤဘ့ၣ်ဘၣ်ဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဒီးပုၤခံၣ်အံၤစးထီၣ်လဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လဲၤအခိၣ်ထံးတဘျီအပိၣ်အဲၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပိၤသးဝးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒိတံၤသကိးခံၣ်

အံၤလဲၤတၢ်ဒီးနံၤတုၤလၢမုၢ်ဟါဒီးလဲၤကဒီးတၢ်ဆူညါတသ့လၢၤဘၣ်အယိၣ်ဟ်
လီၤအသးလၢကမံၤဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ်သါလၢကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤဒီးသကိးခံၤအံၤလီၤဘျးလီၤတီၤသန့က့မ့ၢ်လၢမုၢ်လၢဒီးဆၢထံၣ်ဘၣ်ရှါယံ
သဝီအယိၣ်အတၢ်သးဆူၣ်တၢ်လီၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မံၣ်ပၢ်ထီၣ်လၢဂီၤ, အိၣ်သ
ကိးဂီၤတၢ်အိၣ်လၢအဟဲၣ်စိၣ်ယၢ်ဝဲတဖၣ်ဝံၤဒီးလဲၤကဒီးတၢ်ဆူညါလီၤ. ဘၣ်
လဲၤခိၣ်ပှၤတဖၣ်ယံၣ်ထီၣ်ယိၣ်ထီၣ်ကစၢ်တဖၣ်ယံၣ်ထီၣ်ထီၣ်အယိၣ်တၢ်
ဘျးအသးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တယံၣ်ဘၣ်တံၤသကိးခံၤအကျါတဂၤစံးဝဲ “ခွါၤယလဲၤတကဲလၢၤဘၣ်.
ယကက့ၤကဒါက့ၤလီၤ.” ဖဲန့ၣ်အသကိးတဲဘၣ်အီၤ “တံၤသကိးၤ, တဘၣ်
သးဟးဂီၤတဂ့ၤ, နိပမုၢ်လၢဒီးဟ်လီၤပသးလၢပကလဲၤထံၣ်ဘၣ်ရှါယံလၢသ
ဝီန့ၣ်ပကဂုၢ်ကျဲးစးလဲၤတုၤအတုၤတက့ၢ်.” အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘျးတစိၣ်ဖိဝံၤက
တံၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သးဒီးလဲၤသကိးဝဲဆူညါန့ၣ်လီၤ.

တုၤမုၢ်ဟါခိၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်စိၣ်ယါရှါယံလၢသဝီန့ၣ်လီၤ. လၢ
တၢ်မုၢ်လၢဒီးတၢ်သးခုဖးဒိၣ်အပူၤကွၢ်စိၣ်ယါဆူရှါယံလၢသဝီန့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်
ထံၣ်စိၣ်ယါသဝီယံလၢလံန့ၣ်ပှၤဒီးသကိးခံၤအံၤအသးဟးဂီၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ရှါယံလၢသဝီတဖျါၣ်အံၤသ့ၣ်ဝၣ်တအိၣ်တၢ်ယုၣ်ယုၣ်ထီၣ်, ဟံၣ်တဖၣ်လီၤပျီၢ်
လီၤဟိတယံတလၢနီတစဲးဘၣ်. လၢတၢ်သးလီၤဘျးလီၤဘျါအပူၤတံၤသကိးခံ
ဂၤကအုကစွါထီၣ်ဒီးစံးဝဲ “ပဘၣ်ဟဲတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၣ်ဒိၣ်မးပဘၣ်ထီၣ်ကစၢ်လီၤ
ကလိ, ဘၣ်မံၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးဝၣ်ခိၣ်ထံးပဆိကမိၣ်လၢပမ့ၢ်ထံၣ်ဘၣ်သဝီပတၢ်
လီၤဘျးလီၤတီၤတဖၣ်ကဟါမၢ်တဘီၤ. မ့မ့ၢ်ဒုၣ်ဒိၣ်အံၤဒုကမၢ်လၢဂီၢ်စိၣ်လံသ့ၣ်.
ပကြးက့ၤကဒါက့ၤလီၤ.”

ဖဲန့ၣ်အသကိးတဂၤတခါဆိကမိၣ်ဒီးစံးဝဲ “ပဟဲတုၤလံအယိတလီၤဆီလၢၤ ဘၣ်. တနၤအံၤဒုပကလဲၤအိၣ်ကဒုတဘျးမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်မးပကက့ၤသကိးလီၤ.” အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်အဂၤတဘၣ်လၢၤဘၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်လဲၤသကိးဆူသဝီပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူသဝီပူၤန့ၣ်တထံၣ်ပုၤနီတဂၤဘၣ်. ထံၣ်ဒၣ်ထဲဖု သးပှၢ်တဂၤဒီးလၢခံသ့ၣ်ညါဝဲလၢဖုသးပှၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲသဝီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖုသးပှၢ်အံၤ သံကွၢ်အဝဲသ့ၣ် “ဖိဒိၣ်သ့ၣ်ဒၤ,သုဟဲလၢတၢ်လီၢ်ဖဲလဲၣ်.” အဝဲသ့ၣ်စံးဆၢ, “ပဟဲလၢသဝီလၢလၢ်ခိတကပၤန့ၣ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ဖုသးပှၢ်အံၤသ့ၣ်ညါဝဲလၢပုၤ ခံဂၤအံၤဘၣ်ဟဲတၢ်လီၢ်ယံၤဒိၣ်မးအယိတၢ်ကဘျးအသး, တၢ်ကသၣ်ဝံၤအ သးန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဖုသးပှၢ်အံၤကိးထီၣ်ဝဲဒၣ်သဝီဖိတဖၣ်တဘျီယိပုၤသဝီဖိတ ဖၣ်ဟဲဆူဖုသးပှၢ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဖုသးပှၢ်စံး “ဖိလံၤသ့ၣ်ဒၤတဟါအံၤပုၤ တမ့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်ယံၤဟဲတုၤလၢပအိၣ်အယိတူၢ်လိာ်အီၤဂ့ၤဂ့ၤတက့ၢ်.” ဖဲန့ၣ် ပုၤသဝီဖိတဖၣ်က့ၤဆူအဟံၣ်ဒီးတနီၤလဲၤဆူပှၢ်ပူၤဝံၤတယံၣ်ဘၣ်ဒီးဟဲက့ၤဖိၣ် သကိးဖဲဖုသးပှၢ်အဟံၣ်ဖဲပုၤတမ့ၢ်ခံဂၤအိၣ်ဝဲလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဒီးသကိးခံဂၤကမၤကမၢ်ဘၣ်အသးမ့ၢ်လၢသဝီဖိတဖၣ်က့ၤဒီးဟဲက့ၤစိာ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၢ်ဒီးတၢ်လၢ်တဖၣ်ဂၤမံၤဂၤမ့ၢ်ဒီးကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်လၢတၢ်အိၣ်လၢအဝံၣ်အဘဲတဖၣ်ဒီးဒုးအိၣ်အဝဲသ့ၣ်ပုၤဒီးတၢ်သးခုအ ယိန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒီးသကိးခံဂၤအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤလံ. မုၢ်နၤတၢ်ခံးစ့ၢ်ကိးယိာ်ထီၣ်လံ. မ့ၢ်ကစၢ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်အယိတၢ်ခုၣ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဖုသးပှၢ်စံးကဒီးဝဲ, “ဖိ လံၤသ့ၣ်ဒၤကတဲာ်ကတီၤန့ၢ်ပုၤတမ့ၢ်ခံဂၤလီၢ်မံလၢကမံဝဲအဂီၢ်က့ၢ်.”

ပုၤသဝီဖိတဖၣ်က့ၤဟးထီၣ်ကဒီးဝဲတယံၣ်ဘၣ်ဒီးဟဲက့ၤစိာ်လီၢ်ကဒိၣ်တဂၤတ ဟၢစ့ၢ်စ့ၢ်ဒီးကျဲၤလီၤန့ၢ်ဝဲလၢပုၤတမ့ၢ်ကမံအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး

အီၤလၢအမုၢ်ဘုလီၢ်ဘိတဖၣ်အံၤကတၢၢ်ကတီၤဝဲအဂ့ၤကတၢၢ်လၢကမၤလၢၤ ပှၤတမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဒိသကိးခံၤအံၤဒိတနၤကျၢၤမံဘၣ်ဝဲလၢၤလၢၤလၢဘုလီၢ်အကျါန့ၣ်လီၤ. ကယဲၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘျးတၢ်တီၤဒီးတၢ်သၣ်ဝံၤသးတဖၣ်ဟါမၢ်ကွၢ်ခဲလၢၢ်ဒီးမဲဝဲဒၣ်မုၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဆုၣ်ဝါထီၣ်ဒီးပှၤဒိသကိးခံၤပၢ်ထီၣ်ကွၢ်လိာ်အမဲၢ်ပှၤဒီးတၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲၣ်ပၢ်လၢအတၢ်ပံတၢ်လၢတဖၣ်လံ. တၢ်ပံတၢ်လၢလၢ အအိၣ်ဖျါလၢၣ်ပၢ်လၢသဝီအံၤမ့ၢ်တၢ်ပံလၢနီၢ်နီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မဟါတနံၤသဝီၣ်ပၢ်လၢအတၢ်အိၣ်ဖျါလၢခိမ့ၢ်တၢ်သးဟးဂီၤလၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်န့ၣ်က့အတၢ်ပံလၢလၢသ့ၣ်လၢသးလၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ကညီအတၢ်ဆဲးတၢ် လၢလၢအမ့ၢ်တၢ်အဲၣ်တူၢ်တံၤတူၢ်တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ယူအိၣ်ဖိးလိာ်သးတၢ်မၤကစု အိၣ်ကစုတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပၢ်လၢသဝီအတၢ်ပံတၢ်လၢနီၢ် နီၢ်လၢအထူးန့ၣ်ပှၤအါဂၤအသးန့ၣ်လီၤ.

တဘျီအံၤပှၤဒိသကိးခံၤအံၤလၢအသးပှၤထံၣ်မ့ၢ်ယၢ်ဒီးပံလီၤအသးလၢက က့ၤတ့ဝဲၣ်ပၢ်လၢသဝီလၢတၢ်ဂီၤဘျးဘၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သး ကွဲၣ်အတၢ်အၢၣ်လီၤ

တဘျီလၢသဝီတဖျၢၣ်အပူၤပုၤဒိမၤဝါအိၣ်ခံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးအဖိ
 မုၢ်သၢၤလၢအမ့ၢ်နီၢ်မုၢ်ဒိၣ်, နီၢ်မုၢ်ဆံး, ဒီးနီၢ်သဒါန့ၣ်လီၤ. ဖိမုၢ်သၢၤအံၤ
 မ့ၢ်ပုၤလၢအဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤဒိၣ်မးအယိမိၢ်ဟံၣ်ခံၤဟံၣ်ကမၤလၢသးလၢဖိတဖၣ်အယိ
 လီၤ. လၢဖိမုၢ်သၢၤအကျါနီၢ်သဒါမ့ၢ်ဖိမုၢ်လၢအသးဆးန့ၣ်ပုၤလၢန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤပုၤဒိမၤဝါခံၤအံၤလဲၤဆူပျံၤပုၤလၢကလဲၤယုအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ်
 န့ၣ်လီၤ. ဖဲအလဲၤတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်နၢဘၣ်ဝဲသ့ၣ်သၢ်အမံတခါအတၢ်နၢမ့ၢ်ဒီး

အဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ထီၣ်ဆူသ့ၣ်ခံးထံၣ်ဘၣ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အါမးလီၤအိၣ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤဒီမၤဝါခံၣ်အံၤအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အံၤတကးဘၣ်အဲၣ်ဒီးက့ၤစီၣ်ဒုးအိၣ်စ့ၢ်ကိးအဖိမုၢ်သၢၤန့ၣ်လီၤ.

သန့ၣ်က့ၤသ့ၣ်တထူၣ်အံၤထီၣ်ဒီးဘျုးအယိအဲၣ်သ့ၣ်ဒဲးဝဲတန့ၢ်ဘၣ်. တရၤသ့ၣ်အံၤန့ၣ်က့ၤအသ့ၣ်တလီၤတၢ်န့ၢ်လၢအဲၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်ဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်အဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ထီၣ်ဆူၣ်ခံးထံၣ်ဘၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဘိဘံၣ်ယၢ်ဝဲသ့ၣ်အဒုးဒီးတြီယာ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ဒ်သိးအသုတလီၤတၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ပှၤဒီမၤဝါခံၣ်အံၤစံးဘၣ်ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ် “ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဒၢတ့ၢ်လီၤန့ၢ်ပှၤသ့ၣ်သ့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်လၢပအဲၣ်ဒီးအိၣ်အယိလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်တ့ၢ်လီၤ န့ၢ်အီၤသ့ၣ်သ့ၣ်ခံၣ်ဖျၢၣ်ဒီးအဲၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဝဲဘဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. အယိအဲၣ်သ့ၣ်စံးကဒီးဝဲ “ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဒၢ, ပအဲၣ်ဒီးက့ၤစီၣ်ဒုးအိၣ်ပဖိမုၢ်တဖၣ်ဒီးလီၤ. တ့ၢ်လီၤကဒီးန့ၢ်ပှၤသ့ၣ်သ့ၣ်တက့ၢ်.” ဖဲန့ၣ်ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်တရၤသးဒီးသ့ၣ်သ့ၣ်လီၤတၢ်အါမးလီၤ. ပှၤဒီမၤဝါခံၣ်အံၤဆိကမိၣ်ဝဲဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်မ့ၢ်တ့ၢ်လီၤန့ၢ်အီၤသ့ၣ်သ့ၣ်ခဲလၢန့ၣ်ကက့ၤအိၣ်ဘၣ်ဝဲတကးဘၣ်ကဆါအိၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးကန့ၢ်ဘၣ်တီၢ်အါအါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်လီၤသးကွံၤအါအပူၤအဲၣ်သ့ၣ်ခံၣ်ကူၣ်ထီၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ် “ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်ဒၢန့ၢ်မ့ၢ်တ့ၢ်လီၤန့ၢ်ပှၤသ့ၣ်သ့ၣ်ခဲလၢန့ၣ်ပကဟ့ၣ်န့ၢ်လၢပဖိမုၢ်တဂၤလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်တ့ၢ်လီၤန့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ခဲလၢဒီးပှၤဒီမၤဝါခံၣ်အံၤဝဲထီၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဟဲက့ၤဆူဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဲၣ်သ့ၣ်ဟဲက့ၤလၢကျဲန့ၣ်ဒ်သိးဂ့ၢ်မ့ၢ်ဟဲလူၤပိၣ်အခံးသုတသ့ၣ်ညါကျဲတဂ့ၤအဂီၢ်ဟ့ၣ်တီၢ်ဝဲဒၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တဂၤတဖျၢၣ်ဆူထီၣ်ဖိလၢယုအိၣ်ဆၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံး, ကသ့ၣ်ဖိလၢအအိၣ်နီၣ်လၢကျဲကပၤ, ဒီးထွံၣ်လၢအခိးတၢ်ဖဲယီၤခိၣ်ထံးတဖၣ်ဒီးစံးဝဲ “ဂ့ၢ်သ့ၣ်မ့ၢ်ဟဲသံကွၢ်သုပဂ့ၢ်ပကျိၤန့ၣ်တဘၣ်အီၤ, ယမဲၣ်ဘျီၣ်

ယတထံၣ်တၢ်မနုၤမးဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.” ဝံၤဒီးပုၤဒီးမါဝါခံၣ်ဂၤအံၤက့ၤဝဲဆူအဟံၣ်
ပုၤဒီးတၢ်သးခုန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢဂုၢ်ကဟဲလူၤပိၣ်အခံကစီဒီန့ၣ်
က့ၢ်မုၢ်လၢအသးကျဲၤဟံၣ်စၢၤဝဲဒီးထီၣ်, ကသ့ၣ်ဒီးထွံၣ်အယိဆိကမိၣ်ဝဲလၢဂုၢ်ဟဲ
ယုအဝဲသ့ၣ်တဘၣ်ဘၣ်. အယိအိၣ်လၢတၢ်သးမုၢ်သးမံအပူၤလီၤ.

ဖဲမုၢ်ဟါလီၤအဆၢကတီၢ်ဂုၢ်ဖးဒိၣ်အံၤဟဲစံၣ်လီၤလၢသ့ၣ်ခံဒီးလဲၤဝဲဆူပုၤဒီးမါ
ဝါခံၣ်ဂၤအဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလဲၤလၢကျဲၤန့ၣ်ထံၣ်ဝဲထီၣ်ဖိတဘျီဖျးအိၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်
မံတဖျၢၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ “ထီၣ်ဖိဇၢမုၢ်နထံၣ်ဘၣ်ပုၤဒီးမါဝါခံၣ်ဂၤဧါ” ထီၣ်စံး ဆၢအီၤ
ဒ်ပုၤဒီးမိဝါခံၣ်ဂၤတဲယၢ်အီၤအသိး “ယမဲၣ်ဘျီၣ်ယတထံၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.” ဖဲ
န့ၣ်ဂုၢ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးစံးဝဲ “သ့ၣ်သ့ၣ်လၢနဖျးအိၣ်အံၤမုၢ်ဒ်ယတၢ်လီၤ. နမုၢ်
တတဲယၤယကဖျးသံန့ၣ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ထီၣ်ဖိပျံၤတၢ်ဒီးဘၣ်တဲအီၤပုၤဒီးမိဝါခံၣ်ဂၤ
အံၤက့ၤဝဲကျဲၤအံၤအဂီၢ်လီၤ.

ဂုၢ်အံၤလဲၤကဒီးဝဲဒီးထံၣ်ဘၣ်ကဒီးကသ့ၣ်တဒုထူလိာ်ကွဲသ့ၣ်သ့ၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ
“ကသ့ၣ် ဖိဇၢမုၢ်နထံၣ်ပုၤဒီးမါဝါခံၣ်ဂၤဧါ” ကသ့ၣ်စံးဆၢအီၤဒ်ထီၣ်တဲဝဲအသိး
“ယမဲၣ်ဘျီၣ်ယတထံၣ်တၢ်မနုၤမးဘၣ်” ဂုၢ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ကဒီးစံးအီၤ “သ့ၣ်
သ့ၣ်လၢနထူလိာ်ကွဲအံၤမုၢ်ဒ်ယတၢ်လီၤ. နမုၢ်တတဲယၤယကဖျးသံကွၢ်န့ၣ်
လီၤ.” ကသ့ၣ်စ့ၢ်ကိးပျံၤဝဲဂုၢ်အယိဘၣ်တဲဘၣ်အီၤပုၤဒီးမိဝါခံၣ်ဂၤက့ၤဝဲကျဲၤအံၤအ
ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂုၢ်အံၤလဲၤကဒီးဝဲဆူညါဒီးထံၣ်ဝဲထွံၣ်ဖိတဒုန့ၣ်ကွၢ်ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ဖဲယီၤခိၣ်ထံးန့ၣ်
လီၤ. ဂုၢ်သံကွၢ်ကဒီးဝဲ “ထွံၣ်ဖိဇၢမုၢ်နထံၣ်ဘၣ်ပုၤဒီးမါဝါခံၣ်ဂၤဧါ” ထွံၣ်စ့ၢ်ကိး
တဲအီၤ “ယမဲၣ်ဘျီၣ်ယတထံၣ်တၢ်မနုၤမးဘၣ်.” ဂုၢ်စံးဘၣ်အီၤ “သ့ၣ်သ့ၣ်လၢ
နန့ၣ်အံၤမုၢ်ယတၢ်လီၤ. နမုၢ်တတဲယၤယကဖျးသံကွၢ်န့ၣ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ထွံၣ်စ့ၢ်
ကိးဘၣ်တဲအီၤန့ၣ်လီၤ.

ဂုၢ်အံၤလဲၤထီၣ်ဆူဟံၣ်ပူၤတဆိဘၣ်တဆိဒီးလၢမုၢ်နၢတၢ်ခံးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်
ဂုၢ်အံၤဘံၣ်ယၢ်ဝဲမၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်အဝၤတဂၤလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤစံးဘၣ်
ဂုၢ် “ဂုၢ်ဖးဒိၣ်ဧၤယကဟ့ၣ်နၢတီၢ်လၢယဆါသ့ၣ်သ့ၣ်အပူၤတဖၣ်လီၤ. ဝံသး
စူၤဘ့ၣ်လီၤကွံာ်ယမၤတက့ၢ်” ဝဲန့ၣ်ဂုၢ်ဖးဒိၣ်အံၤဘ့ၣ်လီၤအသးတဝီန့ၣ်လီၤ.
စံးကဒီးဝဲ, “ဂုၢ်ဖးဒိၣ်ဧၤယကဟ့ၣ်က့ၤနၢသ့ၣ်သ့ၣ်လၢယဟဲက့ၤစိာ်လၢနအိၣ်
တဖၣ်လီၤ. ဘ့ၣ်လီၤကွံာ်ယမၤတက့ၢ်.” ဂုၢ်ဘ့ၣ်လီၤကဒီးအသးအသီတဝီလီၤ.
ဝဲန့ၣ်ဖုပုၤဒိၣ်မၤတဘၣ်လၢၤဘၣ်. အမၤစ့ၢ်ကီးဂုၢ်ဘံၣ်အီၤကသါဝဲတန့ၢ်ဘၣ်အ
ယိအဝဲဒ်အတဲယၢ်ဂုၢ်အသိးစံးကဒီးဝဲ “ဂုၢ်ဖးဒိၣ်ဧၤနမ့ၢ်ပျံၤလီၤကွံာ်ယမၤန့ၣ်ယ
ကဟ့ၣ်နၢလၢယဖိမုၢ်တဂၤလီၤ.” ဝဲန့ၣ်ဂုၢ်အံၤဘ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးလၢမုၢ်ဒိၣ်
အလိၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်မုၢ်ဒိၣ်, နီၢ်မုၢ်ဆံးဒီးနီၢ်သဒါဖိမုၢ်သၢဂၤအံၤတအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဂုၢ်သ့ၣ်အမၤ
ဘၣ်. လၢတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးအပူၤနီၢ်မုၢ်ဒိၣ်စံး “မိပၤသ့ၣ်ဧၤတၢ်ဂုၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သ့
တၢ်မၤလီၤ. တဘၣ်ယးဒီးယၢဘၣ်. ယဟံးန့ၢ်သုဂုၢ်အံၤတကဲဘၣ်.” ပုၤဒိမၤဝၤ
ခံၤဂၤအံၤကွံာ်ထီၣ်ကဒီးအဖိမုၢ်ဆံးအမဲၣ်ဝဲန့ၣ်အဖိမုၢ်အဆံးအံၤယၢ်ကပၤကွံာ်
အသးဒီးစံးဝဲဒ်အဝဲၣ်ပိာ်မုၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒိမၤဝၤခံၤဂၤအံၤအသးပူၤပုၤဒီးတၢ်
သ့ၣ်ကိာ်သးဂီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးဘၣ်ယိၣ်လၢဂုၢ်ဖးဒိၣ်ကမၤအာအဝဲသ့ၣ်အ
ယိလီၤ. ဝဲန့ၣ်အဖိမုၢ်သဒါကွံာ်အမိာ်ပၢ်ခံၤဒီးသးကညီၤဘၣ်ဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ဂုၢ်တဘိသါသဖွဲထီၣ်ရှၢၤရှၢၤရှၢၤပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သးဒိၣ်အယိဖိမုၢ်နီၢ်သဒါ
အံၤယုကျဲအဂၤတဘၣ်လၢၤဘၣ်. လဲၤဝဲဆူအမိာ်အပၢ်ဒီးတဲဝဲ “မိပၤသ့ၣ်ဧၤယဲ
စ့ၢ်ကီးယတအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဂုၢ်အမၤဘၣ်. နၢ်က့ၢ်ဂုၢ်တဘိအံၤပမ့ၢ်တဟံးန့ၣ်အီၤ
နီၢ်တဂၤဘၣ်န့ၣ်အဝဲကမၤအာသုလီၤ. အယိယကလဲၤပိာ်ဂုၢ်အခံလီၤ.” ဖိမုၢ်
နီၢ်သဒါပိာ်ထီၣ်ဂုၢ်အခံပုၤဒီးတၢ်မဲာ်ထံမဲာ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. မိာ်ပၢ်ခံၤစ့ၢ်ကီးကွံာ်ထွဲလီၤ
အဖိမုၢ်သဒါပုၤဒီးတၢ်သးဒိၣ်မ့ၢ်လၢအတၢ်ကမုၢ်အယိလီၤ.

ဖဲနီၢ်သဒါဒီးဂုၢ်ဖးဒိၣ်ဟးထီၣ်တူၢ်ဖဲဟံၣ်ကရၢၢ်အချၢန့ၣ်တၢ်မၤအသးလၢဂုၢ်ဖး
ဒိၣ်အံၤကဲထီၣ်ပိၣ်ခွါပံၤလၢအိၣ်ဒီးဒုၣ်ဒုတဂၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢမုၢ်ယါမုၢ်ဆိၣ်အၢ
ယၢ်အိၣ်အလိပိၣ်ခွါပံၤလၢအံၤဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲဂုၢ်န့ၣ်လီၤ. နၢ်က့မုၢ်ယါမုၢ်စံးထွဲ
အိၣ် “နမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ပိၣ်မုၢ်ပံၤလၢလၢနမါန့ၣ်နကကဲထီၣ်က့ၤပုၤကညီလီၤ.”
ပိၣ်ခွါပံၤလၢအံၤဖိၣ်ထီၣ်ဝဲအမၤအစုပုၤဒီးတၢ်သးခု, တဘျီယီၤနီၢ်သဒါစ့ၢ်ကိးအ
သးခုဒိၣ်မးမ့ၢ်လၢအဒီးန့ၢ်ဘၣ်အဝၤလၢအမ့ၢ်ပိၣ်ခွါပံၤလၢတဂၤအလိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သးကွံ

တနံၤတခီၣ်န့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်တဖုအ့ၣ်သံကွံၣ်ပိာ်မုၢ်လၢအလဲၤတၢ်တဂၤဖဲကွံတကွံ
အကပၤန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲပိာ်မုၢ်ဝဲၤအလီၢ်ခံထံၣ်ထံဖွံၣ်လၢပိာ်မုၢ်အစုလီၤဒီးဆိ
ကမိၣ်ဝဲလၢထံဖွံၣ်အံၤအဘျူးကအိၣ်အယိအဝဲဟ်ခူသ့ၣ်ဝဲလၢတပျီၤကျါန့ၣ်လီၤ.
လၢခံပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဂၤဟဲတုၤဖဲတၢ်လီၢ်အဝဲန့ၣ်ဒီးမ့ၢ်လၢတၢ်ဘျးအသးဒီးတၢ်ကီၢ်
အူအသးအယိအဝဲစံၣ်လီၤလုၢ်ထံဒီးအိၣ်ဘျးအိၣ်သါဝဲဖဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲလုၢ်ထံ
လၢကွံပုၤအခါအဝဲထံၣ်ဘီၣ်သိၣ်ဒီးပျံၤဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ဘီၣ်သိၣ်တဲဝဲ “ယမ့ၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ထူအိၣ်ယွၤဒီးပုၤလၢဘျုးထူဘါ
ယွၤတဂၤန့ၣ်လီၤ.” ဒီးဘီၣ်သိၣ်ဒုးနဲၣ်အသးဒ်သိးပုၤလၢအသးအိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်
ဒီးယုၣ်ယီၤအစုဒ်သိးကဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်ထံဖွံၣ်ဆူပုၤတဂၤအံၤအအိၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤတဂၤအံၤထံၣ်ယီၤထံဖွံၣ်န့ၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢအိၣ်လၢအပူၤတဖၣ်ဟါမာ်
ကွံၣ်ဝဲမ့ၢ်လၢသးလီၤဝဲထံဖွံၣ်အယိလဲၤဆူဘီၣ်သိၣ်ကပၤဒ်သိးကဟံးန့ၣ်ထံဖွံၣ်အ
ဂီၢ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်လဲၤတုၤဆူဘီၣ်သိၣ်ကပၤဒီးဘီၣ်သိၣ်အ့ၣ်သံကွံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မၤဒုၤအိၣ်သိၣ်အိၣ်ဒီး အတိၤပျဲလၢၣ်

တၢ်စံးဝဲတဘျီဘိၣ်သိၣ်ဒီးပဒဲဒိသိၣ်လိာ်အသးလီၤ. ဘိၣ်သိၣ်အံၤဖံးတၢ်မၤတၢ်
ဆူၣ်မးဘၣ်ဆၢပဒဲအံၤယုၤကျဲလၢတမၤဘၣ်တၢ်ဒီးကအိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်ဘိၣ်ညီညီ
လီၤ. ဘၣ်တနံၤဘိၣ်သိၣ်ဒီးပဒဲလဲၤကူးကဟံးဒီးဘိၣ်သိၣ်တိၣ်ထီၣ်မ့ၤဒီးကသူ
လၢအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢပဒဲအံၤတလဲၤစိာ်တၢ်မနုၤမးလၢအဂီၢ်ဘၣ်.

တုၤမ့ၢ်လဲၤတုၤလၢတၢ်မၤအလီၢ်ဒီးဘိၣ်သိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးလၢကစးထီၣ်တၢ်
မၤအခါပဒဲကူၣ်ဝဲဒ်သိးတမၤဘၣ်တၢ်မၤလီၤ. ပဒဲတဲဘိၣ်သိၣ်, “သိၣ်ဧၤ, အခဲ
အံၤတၢ်ညၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ယၤဒီးယအိၣ်တမုၢ်ဘၣ်အယိယမၤတၢ်တကဲဘၣ်.” ဘိၣ်
သိၣ်တဲဆၢအီၤ, “နမၤမ့ၢ်တကဲ, အိၣ်ဘျးစါခီ. ယကလဲၤမၤထဲတဂၤလီၤ.”
ဖဲဘိၣ်သိၣ်လဲၤမၤတၢ်အခါပဒဲအိၣ်တ့ၢ်ဒီးမဲဝဲလၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးလီၤ. တုၤပဒဲမံၤပၢ်
ထီၣ်ဒီးတၢ်သၢ်ဝံၤအသးအယိအိၣ်ကွံာ်ဘိၣ်သိၣ်အမ့ၤဒီးကသူခဲလၢာ်လီၤ. အဝဲ
အိၣ်ကွံာ်ဘိၣ်သိၣ်အတၢ်အိၣ်လၢာ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်က့ၤဘိၣ်ဝဲမနုၤလဲၣ်
လီၤ. အဝဲထံၣ်ပနၢ်အ့ၣ်အယိ, မ့ၤဒီးကသူလီၢ်န့ၣ်ထၢန့ၣ်ဝဲလၢပနၢ်အ့ၣ်လီၤ.

ဘီၣ်သိၣ်မၤတၢ်တုၤလၢမုၢ်ထူၣ်ဒီးတၢ်သၢ်ဝံၤအသးအယိဟ်ကတီၢ်အတၢ်မၤဒီးက့ၤအိၣ်မ့ၤလီၤ. ဘီၣ်သိၣ်ဟဲက့ၤတုၤလၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးဒီးလၢတၢ်ဘျးတၢ်တီၤသးအပူၤအိးထီၣ်မ့ၤဘီၣ်အခါထံၣ်ထဲပနာ်အ့ၣ်လီၤ. အဝဲသံက့ၢ်ပဒဲလၢအမ့ၤဒီးကသုၤလဲၤဖဲလဲၣ်. ပဒဲတဲဆၢအိၤလၢတၢ်ညၣ်ဂီၢ်ထီၣ်အိၤဒီးန့ၤညါဒီးသါမံၣ်ဖဲအံၤလီၤ. ဘီၣ်သိၣ်အံၤတၢ်ဘျးအသးဒီးတၢ်သၢ်ဝံၤအသးဘၣ်ဆၣ်တတဲအါတၢ်လၢၤဘၣ်. က့ၤမၤကဒီးတၢ်တုၤမုၢ်ဟါလီၤ.

အဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢကက့ၤဝဲအခါဘီၣ်သိၣ်ကတဲကတီၢ်အသးလၢကက့ၤဆူဟံၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်က့ၤဆူဟံၣ်အဝဲသ့ၣ်က့ၤလၢကျဲန့ၣ်ပဒဲတဲဘီၣ်သိၣ်လၢတၢ်ဘျးအသးအယိဟဲတကဲလၢၤဘၣ်. ဘီၣ်သိၣ်တဲလၢကပုပဒဲဒီးမၤပဒဲထီၣ်လၢကဟံအလီၤဒီးက့ၤသကိးဝဲလီၤ. ပဒဲတချုးထီၣ်လၢဘီၣ်သိၣ်အလီၤန့ၣ်ထၢထီၣ်လၢခံဖျၢၣ်လၢအစုပူၤလီၤ.

တုၤလၢကျဲတတ်ပဒဲကံၣ်ဂုၢ်လၢၢ်ဒ်သိးမ့ၣ်အူကကဲၤထီၣ်လီၤ. ဘီၣ်သိၣ်န့ၢ်ဟူဒီးသံက့ၢ်ဝဲ, “တၢ်မနုၤသိၣ်လဲၣ်.” ပဒဲစံး, “တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ယၤအယိယခၣ်ကနိးလီၤ.” ပဒဲမၤဝဲတုၤမ့ၣ်အူကကဲၤထီၣ်ဒီးခွဲၣ်ထီၣ်ကဟံတဖၣ်ဝံၤပုၤစံၣ်လီၤဝဲလီၤ. ပဒဲပုၤစံၣ်လီၤဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢဘီၣ်သိၣ်တသ့ၣ်ညါမ့ၣ်အူအိၣ်အပျီၢ်အယိလဲၤဝဲဆူညါလီၤ. မ့ၣ်အူအိၣ်ထီၣ်ကဟံသ့ၣ်တဖၣ်တဆီဘၣ်တဆီဒီးဘီၣ်သိၣ်သ့ၣ်ညါအခါစၢခံလၢအဂီၢ်တစဲးလံ. ဘီၣ်သိၣ်ပုၤဆူထံကျါမၤသံမ့ၣ်အူလၢအပျီၢ်လီၤဝံၤ, လုၣ်လူအသးလၢမဲးဖိခိၣ်, မ့ၢ်လၢမ့ၣ်အူအိၣ်အပျီၢ်အယိလီၤ.

တုၤမ့ၢ်မ့ၣ်အူလၢသံက့ၢ်ဒီးဘီၣ်သိၣ်အံၤက့ၢ်လီၤအသးလၢထံကျါဒီးထံၣ်ဘၣ်လၢအလီၤန့ၣ်ကဲထီၣ်အတိၤပူၤတိၤပျၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢညါဘီၣ်သိၣ်ဘီၣ်ဒုညါဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢမ့ၣ်အူအိၣ်အပျီၢ်အယိတိၤပူၤတုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤလီၤ.

တၢ်အဲၣ်ဒီး ဒီး တၢ်လၢအကဲထီၣ်

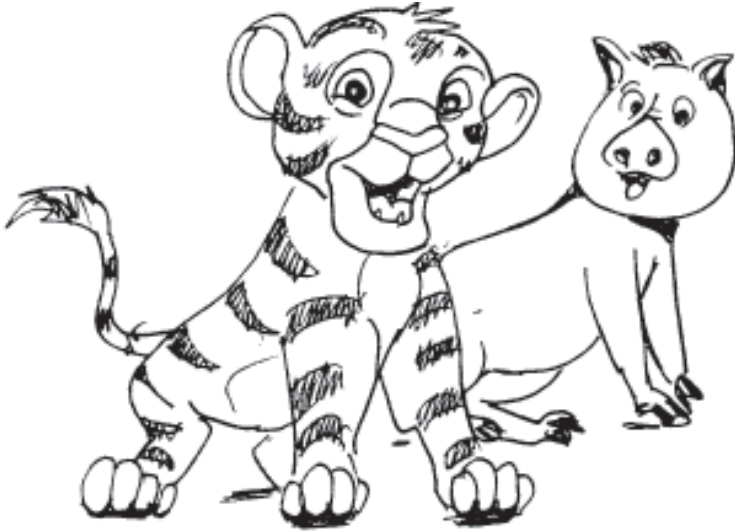

တဘျီန့ၣ်သ့ၣ်ဆိ, တခိးဒီးသ့ၣ်ပဟံၣ်ဒိတံၤဒိသကိးအိၣ်ဝဲသၢထူၣ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်သ့ၣ်ဆိတဲး “ယအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ကဘီတဘျီ” တခိးတဲး “ယအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဟံၣ်ပံၤလၢတဖျၢၣ်” သ့ၣ်ပဟံၣ်တဲး “ယအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်နီဖးဒိၣ်တဖျၢၣ်” လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ပူၤကွံၣ်အါနံၣ်အါလါဝံၤအလီၢ်ခံသ့ၣ်ပဟံၣ်လၢအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်နီန့ၣ်ကဲထီၣ်သ့ၣ်ဘၣ်လၢပုၤဒါလီၤလၢကွံၣ်ပူၤ, တခိးလၢအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဟံၣ်န့ၣ်ကဲထီၣ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤလၢကွံၣ်ပူၤဒီးသ့ၣ်ဆိလၢအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ကဘီန့ၣ်ကဲထီၣ်ဘၣ်စီၢ်နီၤခိၣ်လၢကွံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်သ့ၣ်ဒိသကိးသၢဂၤလီၢ်ကဲထီၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအကဲဘျးလၢပုၤဂၤအဂီၢ်အယံ, အဲၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်မံသးမံဝဲလၢတၢ်လၢအကဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခဲၣ်ညီၣ်လၢအတီၢ်

တဘျီထိးမံၤဒိဖိမိၢ်အိၣ်ဝဲခဲၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးယုအိၣ်အဆၣ်အခါ ထံၣ်ဘၣ်ဝဲဘိၣ်သိၣ်ဆံးဆံးဖိတၢ်ဒုအမိၢ်သံသ့ၣ်အီၤဒီးဘၣ်အိၣ်ဖိၣ်ယဲထဲတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ထိးမံၤဒိဖိမိၢ်သးကညီၤဘၣ်ဘိၣ်သိၣ်ဖိအယိက့ၤကိးဝဲဒီးထိးမံၤမိၢ်အံၤဒုးအိၣ်န့ၣ်ဘိၣ်သိၣ်ယုၣ်ဒီးအဖိခွါထိးမံၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်အိၣ်သကိးတနံၤဘၣ်တနံၤဒီးထိးမံၤဒီးဘိၣ်သိၣ်အဲၣ်လိာ်ကွံၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤထိးမံၤမိၢ်အံၤဖဲအဟးယုတၢ်အိၣ်အခါလဲၤယီၢ်ဘၣ်ဝဲမၤဒီးသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢကဘၣ်သံန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲတချူးသံန့ၣ်တဲတီၢ်ဝဲ “ဖိခွါထိးမံၤဒီးဘိၣ်သိၣ်ဖိသ့ၣ်ဒေသုမ့ၢ်တံၤသကိးတဖၣ်လီၤ. အဲၣ်လိာ်သုသးတက့ၢ်. တဘၣ်အ့ၣ်လိာ်သုသးတဂ့ၤ.” ဝံၤဒီးသံဝဲဒုန့ၣ်လီၤ. လၢခံတယံာ်ဘၣ်ဒီးဘိၣ်သိၣ်ဒီးထိးမံၤအံၤဒုၣ်ထီၣ်ဝဲဒုအိၣ်ဒီးဒုၣ်ဒီးဒုစုာ်စုာ်လီၤ.

ထိးမံၤဖိဘီၣ်ဒီးအဖံးအညၣ်ဖျါလီၤအိၣ်လီၤအိၣ်အယိကထီၣ်တၢ်လုပစီလၢ
ဘီၣ်သိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘီၣ်သိၣ်အဲၣ်ဒီးအိၣ်ထိးမံၤအညၣ်အယိအဝဲကူၣ်ထီၣ်
တၢ်အလၢအသးကံၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဂီၤဖဲလၢအသကိးခံၤမံၤပၢ်ထီၣ်အခါဘီၣ်သိၣ်စံးဝဲ “ခွါစီၤတနၢအံၤ
ယမံၤတၢ်တခါလီၤဆိဒိၣ်မးလီၤ” ဖဲန့ၣ်ထိးမံၤအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအတၢ်မံၤဖိအ
ယိသံကွၢ်ဝဲ “နတၢ်မံၤဖိမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.”

ဘီၣ်သိၣ်တဲဆါအိၣ် “ယတအဲၣ်ဒီးတဲနၢဘၣ်. ပဝဲဘီၣ်သိၣ်တဖၣ်ပတၢ်မံၤဖိပမ့ၢ်
တဲပုၤန့ၣ်ပဘၣ်မၤလၢပုၤထွဲတၢ်မံၤဖိအခံလီၤ.” ထိးမံၤတသ့ၣ်ညါဘီၣ်သိၣ်အ
တၢ်ကူၣ်ဘၣ်အယိမၤဘီၣ်သိၣ်တဲအိၣ်သပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်တဲဝဲ
“အၢၣ်ခွါစီၤ, ယမံၤဖိလၢယအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ထိးမံၤဖုးဘၣ်အသး
အကတီၢ်ဖဲန့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်တဲအိၣ် “ခဲအံၤယတဲနၢယတၢ်မံၤဖိဝံၤလံ, ယကဘၣ်မၤ
ပိၣ်ထွဲအခံလီၤ. ယကဘၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ထိးမံၤလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤတဲဆါအိၣ် “ခွါစီၤနတၢ်အံၤတမ့ၢ်ဒီးဘၣ်. နၢဒီး
ယၤပမ့ၢ်တံၤသကိးလီၤ. နကြၢးအိၣ်ယၤတကြၢးအိၣ်ယၤန့ၣ်ပုၤကဘၣ်စံၣ်
ညီၣ်အၢၣ်လီၤန့ၣ်ပုၤလီၤ.” အဝဲသ့ၣ်ခံၤလဲၤသကိးဝဲဆူအစီၤပၤခ့ယုၢ်အအိၣ်
လၢကစံၣ်ညီၣ်န့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်အတၢ်မံၤဖိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်တချုးလဲၤတုၤဆူစီၤပၤအအိၣ်န့ၣ်ဘီၣ်သိၣ်အံၤလဲၤယုၢ်ဆိပာ်ဆူစီၤ
ပၤအအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်ဝဲ “စီၤပၤစၢ, ယသ့ၣ်ညါလၢနအိၣ်ထိးညၣ်တဲလီၤ, ခဲအံၤ
ထိးမံၤတဒုလီၤအိၣ်လီၤအိၣ်မး, နမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤလၢယကြၢးအိၣ်ဘၣ်
အညၣ်န့ၣ်ယကဒုးအိၣ်နၢအကံၣ်ဒုၣ်ခံခီန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်လိာ်သးဝံၤကတီၢ်န့ၣ်ထိးမံၤဟဲတုၤအူစီၤပၤအမဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဝံၤ
ဒီးစီၤပၤသံကွၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးကန့ၣ်ဝဲယိကနၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်
အတၢ်ဂ့ၢ်ဝံၤထိးမံၤစံးဝဲ “စီၤပၤဧဝံသးစူၤစံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤန့ၢ်ပုၤတီတီတက့ၢ်”
စီၤပၤခ့ၣ်ယုၢ်တခီမ့ၢ်လၢအကွၢ်ဝဲထိးမံၤအကံၣ်ဒုၣ်ခံခီလီၤအိၣ်ဘၣ်အီၤအယိထွါ
အခၣ်ထံတခီဒီးစံးဝဲ “ထိးမံၤဧယသးကညီၤန့ၢ်ကစီၤသနၣ်က့ၢ်ဘီၣ်သိၣ်တဲ
န့ၢ်အသိးအဝဲတၢ်မံမိၢ်န့ၣ်တဲန့ၢ်အယိကဘၣ်မၤလၢပုၤဝဲလီၤတမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ.”

တဘျီအံၤထိးမံၤဖိအတၢ်မ့ၢ်လၢတအိၣ်လၢၤဘၣ်. အဝဲကဘၣ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဘီၣ်
သိၣ်လၢအညၣ်လီၤ. အယိအဝဲယုၢ်ကညးစီၤပၤလၢကဟ့ၣ်အီၤအခွဲးတနွံဒ်သိး
ကက့ၢ်တဲဘၣ်အသကိးတဖၣ်လီၤ. ထိးမံၤအံၤက့ၢ်လၢကျဲးဒီးဟီၣ်ဝဲတခီခိတဲ
ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အူအသကိးတဖၣ်တခီခိန့ၣ်လီၤ.

အတံၤသကိးတဖၣ်သးကညီၤဘၣ်အီၤန့ၢ်က့ၢ်မၤစၢၤအီၤတသ့ဘၣ်. ထိးမံၤအံၤ
လဲၤဝဲတဆီဘၣ်တဆီဒီးထံၣ်လိာ်အသးဒီးပဒဲးကူၣ်သ့ဖိတဖုန့ၣ်လီၤ. ပဒဲးသံကွၢ်
ထိးမံၤ “ခါစီၤဧဘၣ်မနုၤနဘၣ်ဟီၣ်လဲၣ်.” ထိးမံၤတဲအီၤ “ပဒဲးဧယကဘၣ်သံ
လီၤ. စီၤပၤစံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤလၢတနွံမ့ၢ်ပုၤထီၣ်ဘီၣ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ယၤလီၤ.”
ပဒဲးဖုးဘၣ်အသးဒီးသံကွၢ်အီၤ “ဘၣ်မနုၤအယိဘီၣ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်န့ၢ်လဲၣ်.”
ဖဲန့ၣ်ထိးမံၤတဲအီၤတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢကတုၤလၢစီၤပၤစံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ
ဘီၣ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်အီၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပဒဲးန့ၢ်ကမ့ၢ်ထီၣ်ဒီးစံး “ထိးမံၤဧ
တဘၣ်ကီၢ်တဂ့ၢ်, ယကမၤစၢၤန့ၢ်.” ဖဲန့ၣ်ထိးမံၤသးခုဒိၣ်မးမ့ၢ်လၢပဒဲးကမၤ
စၢၤအီၤအယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်တနွံပုၤထီၣ်ဒီးပဒဲးဒီးထိးမံၤလဲၤဝဲအူစီၤပၤခ့ၣ်ယုၢ်အိၣ်တၢ်အလီၢ်
န့ၣ်လီၤ. စီၤပၤဆ့ၣ်နီၤလၢအလီၢ်ပစိၣ်ဒီးစံး “ခဲအံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢထိး
မံၤကဘၣ်ဒုးအိၣ်အညၣ်အူဘီၣ်သိၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ဖဲန့ၣ်ပဒဲဟဲထီၣ်ဆူတၢ်မၢ်ညါဒီးသံကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ. စီပၤတဲအီၤတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၣ်ဝံၤပဒဲစံးဝဲ “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်စီပၤတဲဟ့ၣ်ယၤတၢ်ဆၢကတီၢ်တဖဲး” စံးဝဲဝံၤဒီးပဒဲမံဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. စီပၤဒီးပုၤခဲလၢၣ်ကမၤကမၢ်ဝဲလၢပဒဲအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အယိလီၤ. အိၣ်တဖၣ်ဖိပဒဲဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒီးစံၣ်တခူစံၣ်တခူဝံၤလဲၤယုၢ်ထီၣ်ဆူစီပၤခ့ၣ်ယုၢ်အမၤအိၣ်ဒီးဖိးဟုယၢ်ဝဲလီၤ.

ဖဲန့ၣ်စီပၤအသးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးစံး “ပဒဲတဖၣ်အံၤတဟ်လ့ၢ်ဟ်ကဲယၤဘၣ်. လၢယမၢ်ညါဒ်လဲၣ်မၤနီၤစီပၤမၤ, ယကမၤသံကွၢ်အီၤလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ပဒဲကွၢ်ထီၣ်စီပၤအမၢ်ဒီးစံး “တဘၣ်သးဒိၣ်ယၤတဂ့ၤစီပၤတဲ. မ့ၢ်လၢဖဲမကၢၢ်ယမံအခါယမံမိၢ်လၢယကဘၣ်ဟံးန့ၢ်စီပၤအမၤလီၤ. အယိဒ်တၢ်မံမိၢ်ပကဘၣ်မၤလၢပုၤထွဲအီၤအသိးအခဲအံၤယကဟံးန့ၢ်စီပၤအမၤလီၤ.”

စီပၤခ့ၣ်ယုၢ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးစံးဝဲ “ပဒဲဧာနမံမိၢ်နကဘၣ်ဟံးန့ၢ်ယမၤန့ၣ်ယတနၢ်ဘၣ်, နမံမိၢ်ခါ, တမံမိၢ်ခါန့ၣ်မတၤကသ့ၣ်ညါလဲၣ်, အိၣ်ဒ်န့ၣ်တနီၤစီတၢ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ပဒဲစံးအီၤ “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်စီပၤတဲဘိၣ်သိၣ်အတၢ်မံမိၢ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်, တမ့ၢ်ပသ့ၣ်ညါကသ့ၣ်လဲၣ်. အယိစီပၤတဲနစံၣ်ညိၣ်အၢၣ်လီၤလၢဘိၣ်သိၣ်ကဘၣ်အိၣ်ထိးမံၤအညၣ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်. ဝံသးစ့ၢ်စံၣ်ညိၣ်န့ၢ်အီၤတီတီတက့ၢ်.” ဖဲန့ၣ်ပုၤလၢအကွၢ်တၢ်တဖၣ်စံးဝဲ “မ့ၢ်လီၤစီပၤတဲ, ဘိၣ်သိၣ်အံၤမ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဒီးအိၣ်ထိးမံၤအညၣ်အယိကူၣ်အတၢ်လီၤ. ဘိၣ်သိၣ်အံၤထိးမံၤမိၢ်ပုၤမၤဘျူးယၢ်အီၤန့ၣ်က့ၣ်အၢထိးမံၤဖိလီၤ.” မ့ၢ်လၢပုၤအါဂၤဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးလၢထိးမံၤကထူၣ်ဖျဲးက့ၤအဂီၢ်အယိစီပၤခ့ၣ်ယုၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးန့ၣ်လီၤ.

ထိးမံၤစံးဘျူးပဒဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ဒီးမၤစၢၤအီၤအယိလီၤ. ဘိၣ်သိၣ်ပီၢ်ယၢ်လီၤအသးလၢအကူၣ်အဘၣ်ပုၤလၢအမၤဘျူးမၤဖိၣ်တ့ၢ်အီၤအယိလီၤ. စီပၤခ့ၣ်ယုၢ်စ့ၢ်ကိးမၢ်ဆူးလီၤက့ၤအသးလၢအတၢ်စံၣ်ညိၣ်တတီအယိလီၤ.

ထိၣ်ဒ့ၣ်ဖိလၢအသးဆံး

တၢ်စံးဝဲဒၣ်ဆီမိၢ်တဘျီဟ့ဝဲတယံၣ်ဘၣ်ဒီးအဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဖးထီၣ်ဝဲလီၤ. လၢဆီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်ထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိပုၣ်ဃုာ်တဘျီလီၤ. အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ဆံးအခါတဖျါလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်အနီၢ်ဖိဒိၣ်ထီၣ်တစံးဒီးထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢအတလီၤကံးဒီးအဒိပုၢ်ဝဲၢ်အဂၤတဖၣ်ဘၣ်လီၤ.

ဆီဖိသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်လၢထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိတလီၤကံးဒီးအဝဲသ့ၣ်အပိတကိးဝဲလၢဘၣ်. လၢတၢ်သးဘၣ်ဒိအပူၤထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်သိးကလူၤကွၢ်ယုပုၤလၢအလီၤကံးဒီးအီၤလီၤ. တယံၣ်ဘၣ်ဒီးထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိအံၤလဲၤတုၤဝဲလၢထံကျိတဘိအကပၤလီၤ. ထံၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်လိာ်ကွၢ်လၢထံကျိလီၤ.

အဝဲလဲၤကွၢ်လီၤဆူထံကျါအခါထံၣ်လီၤက့ၤဝဲအရှါလီၤ. ဝဲန့ၣ်အခါထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢထံကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤကံးဒီးအီၤလီၤ. ထီၣ်ဒ့ၣ်ဖိအံၤလၢတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအပူၤလူၤဟီၢ်ထွဲဝဲဒၣ်အတံၤသကိးတဖၣ်အခံလီၤ.

ကဆိလၢ အဟံထီၣ်ထီၣ်အသး တဒု

တၢ်စံးဝဲတဘျီထွံၣ်ဖိအိၣ်ဝဲတဒုလီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီးအကစၢ်လၢအဖျိၣ်ဘၣ်ဆၣ်, အကစၢ်အိၣ်ဘၣ်အီၤဒိၣ်မးဒီးအဝဲစ့ၢ်ကိးတီၤဒီးအကစၢ်လီၤ. အကစၢ်မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်တၢ်ဝံၣ်တၢ်ဘဲဒီးအဝဲစ့ၢ်ကိးအိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ. ဖဲအကစၢ်လဲၤတပူၤလၢလၢ်ကိးယုၢ်အီၤလၢကလဲၤပိာ်အခံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤအကစၢ်သံသဒုအီၤဒီးထွံၣ်ဖိဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်ထဲတဒုဇီၤလီၤ. ပုၤလၢကဒုးအိၣ်အီၤအဆၣ်စ့ၢ်ကိးတအိၣ်လၢၤဘၣ်. ထွံၣ်ဖိအံၤတဟးဟ့ၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤဂၤအတၢ်ဘၣ်. အဝဲဟးယုၢ်အိၣ်ဒုၣ်အတၢ်တဘၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ယံာ်ယံာ်ဒီးအဝဲသၣ်ဝံၤအသးအယိအဝဲဟး ကွၢ်ယုၢ်ဝဲဒ်သိးကထံၣ်န့ၢ်အသကိးလၢကဒုးအိၣ်အီၤအဆၣ်လီၤ.

ထွံၣ်ဖိအံၤထံၣ်လိာ်အသးဒီးကဆိတဒုဒီးယုၢ်တၢ်မၤစၢၤဒီးတဲဝဲလၢအိၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးအီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကဆိအံၤတတူၢ်လိာ်အီၤဘၣ်. ကဆိတဲအီၤ “ယမ့ၢ်ပုၤအဂံၢ်ဆူၣ်အဘါဆူၣ်အယိတလိာ်လၢပုၤကအိၣ်ဒီးယၤဘၣ်.” ထွံၣ်ဖိအံၤယုၢ်ကညးကဆိသပုၤဘၣ်ဆၣ်ကဆိတတူၢ်လိာ်အီၤအမဲာ်ညါမၤနၢၤမၤယၣ်အီၤအယိထွံၣ်ဖိဟးထီၣ်ကွံာ်ဆူၣ်တၢ်အယံၤလီၤ.

ထွံၣ်ဖိအံၤဟးကဒီးဆူညါဒီးထံၣ်လိာ်အသးဒီးစိးဝဲပုၤဖိတဘျီအခါယုၢ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤလီၤ. စိးဝဲပုၤဖိအံၤသးကညါဘၣ်ထွံၣ်ဖိအယိဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢကအိၣ်ဒီးအီၤလီၤ. စိးဝဲပုၤဖိဒီးထွံၣ်ဖိအံၤအိၣ်သကိး, အိၣ်သကိးယံာ်ထီၣ်ကဲထီၣ်တံၤသကိးဂ့ၤဒီးမၤစၢၤလိာ်အသးဖဲအလိာ်တၢ်မၤစၢၤအခါလီၤ. ထွံၣ်ဖိအံၤတဲပုၤစိးဝဲပုၤဖိလၢအဂ့ၢ်အကျိၤတဆိဘၣ်တဆိတုၤလၢအထံၣ်လိာ်

အသးဒီးကဆိလီၤ. တဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢကဆိမၤနၤမၤယၢ်အီၤအဂ့ၢ်လီၤ. စိးဝၣ်
ယးဖိအံၤဖဲအနၢ်ဟူဘၣ်ထွံၣ်ဖိအဂ့ၢ်ဒီးသးကညီၤဘၣ်အီၤအယိတဲဝဲကဟ့ၣ်
က့ၤတၢ်မၤလိလၢကဆိလၢအဟံၣ်ထီၣ်ထီအသးလီၤ. အယိထွံၣ်ဒီးစိးဝၣ်ယး
ဖိလဲၤဆူသၢ်ဘုလၢအအိၣ်ဒီးယုဝဲတၢ်မၤစၢၤလီၤ. တဲပုးစ့ၢ်ကိးဝဲထွံၣ်ဖိအဂ့ၢ်
လီၤ.

သၢ်ဘုလၢဖိအံၤတုၤမ့ၢ်အနၢ်ဟူဘၣ်ထွံၣ်ဖိအဂ့ၢ်ဒီးသးကညီၤဝဲအယိအၢ်
လီၤဝဲလၢကမၤစၢၤဝဲလီၤ. အဆိစိးဝၣ်ယးဖိလဲၤဆူကဆိအအိၣ်ဒီးစိၣ်လီၤဝဲ
လၢကဆိအခိၣ်လီၤလီၤ. အဝဲဖျးဝဲဒၣ်ကဆိအဖံးတနံၤတစးတုၤလၢအသ့ၣ်
ထီၣ်ဒီးကထီၣ်ဝဲအပူၤလီၤလီၤ.

တုၤမ့ၢ်ကဆိအပူၤလီၤထီၣ်ဒီးစိးဝၣ်ယးဖိတဲဘၣ်သၢ်ဘုလၢဖိလၢကဘၣ်
လဲၤဒံၣ်လီၤလၢကဆိအလီၤလီၤ. သၢ်ဘုလၢဖိအံၤလဲၤဒံၣ်လီၤလၢကဆိအ
လီၤ, တယံာ်ဘၣ်ဒီးလၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖးထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ. လၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်
လဲၤထီၣ်ကဆိအပူၤလီၤဒီး, အိၣ်လီၤသလိၤပၢၢ်လၢအနၢ်ဒီးအမဲာ်ချံအယိက
ဆိအံၤတထံၣ်တၢ်လၢၤဘၣ်.

ကဆိတထံၣ်တၢ်လၢၤအယိယုအိၣ်အဆၣ်တသ့လၢၤဘၣ်. အတံၤသကိးလၢ
ကဒူးအိၣ်အီၤစ့ၢ်ကိးတအိၣ်ဘၣ်. ကဆိအံၤယဲၤလီၤတစးဘၣ်တစးဒီးလၢခံသံ
ဝဲဒၣ်လီၤ.

ကျိၢ်န့ၢ်ထံဖိတခွး အတၢ်မၤတျး ဆၢက့ၤ

တဘျီန့ၢ်ခိလုၢ်ကိဖိပိၣ်ခါအိၣ်တၢ်ကဲတၢ်ကီၢ်ခါကိပျၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၢ်ဒ်သိးကမၤန့ၢ်စ့လၢအဝဲကအိၣ်ကိအဂီၢ်န့ၢ်အဝဲဟးဆါဝဲလံာ်တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ကီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်အယိတၢ်ကီၢ်ဒိၣ်မးဒီးသ့ၣ်လၢဝဲလံာ်တဖၣ်လီၤဆူကွံာ်ဝဲဒီးဘၣ်ဟးဝဲလၢအခိၣ်အယိတၢ်ဘျးတၢ်တီၤအသးဒီးတၢ်သူအသးလၢထံဒိၣ်မးလီၤ.

ဖဲန့ၢ်အဝဲထံၣ်စိယီၤဝဲဒၣ်ဟံၣ်ဆံးဆံးယးပြးဖိတဖျၢၣ်ဒီးအဝဲလဲၤယီၤဝဲလံာ်လီၤဆူဟံၣ်ဆံးဆံးဖိတဖျၢၣ်အအိၣ်ဒီးဒိတကျိၢ်ကွၢ်ဝဲတြၢန့ၢ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်ပိၣ်မုၢ်ဖိသၢ်တၢ်ဟဲအိးထီၣ်တြၢဒီးပုၤဆါလံာ်အံၤသံကွၢ်အီၤလၢအကပူၤလံာ်အံၤဖါန့ၢ်လီၤ. ဒီးပိၣ်မုၢ်ဖိအံၤတဲအီၤလၢယၢမိၢ်တအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်အယိယပူၤလံာ်အံၤတန့ၢ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ဒီးပုၤဆါလံာ်အံၤတဲဝဲ, “နပူၤလံာ်အံၤမ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်တလိၣ်ဘၣ်. အဝဲအံၤတၢ်သူယသးလၢထံဒိၣ်မးအယိဝံသးစူၤဒုးအီၤယနထံတခွးကသ့ၤ.” ဒီးပိၣ်မုၢ်ဖိသၢ်တဲဆၢအီၤ, “နကအိထံတခွးအလီၢ်န့ၢ်အီၤလၢကျိၢ်န့ၢ်ထံလၢအခုၣ်ခုၣ်ဆၢဆၢတခွးမိၣ်.” အဝဲတဲလၢတၢ်နံၤတၢ်အ့ၤဒီးက့ၤဟံးန့ၢ်ဝဲကျိၢ်န့ၢ်ထံတခွးန့ၢ်လီၤ. ပုၤဆါလံာ်ဖိအံၤအီၤဝဲဒၣ်ကျိၢ်န့ၢ်ထံတခွးအံၤကျၢၤသူၣ်ကျၢၤသးဘၣ်အီၤဒိၣ်မးဒီးစံးဘျးစံးဖိၣ်ဝဲပိၣ်မုၢ်ဖိအံၤဒီးဟးထီၣ်လဲၤကဒီးတၢ်န့ၢ်လီၤ.

ပူၤကွံာ်တဘျးန့ၢ်အလီၢ်ခံဒီးပိၣ်မုၢ်ဖိသၢ်အံၤဆိးက့ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးလဲၤထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢအတၢ်ဆါနးဒိၣ်မးအယိကဘၣ်ကူၤစါယါဘျါအသးဖးယံာ်ညါန့ၢ်လီၤ. အဝဲထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ကတံာ်တၢ်ယုလါဘျဲၣ်ဒီးကိညါလီၤက့ၤဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကလုာ်လၢအဝဲစံာ်လီၤတၢ်ဆါဟံၣ်သ့လံန့ၢ်လီၤ. အဝဲ

ဘူးကက့ၤဘၣ်ဆူအဟံၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်မုၢ်တဂၤဟဲဆူအအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်လီၤအီၤလံာ်ကဘျးလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤယၢ်တၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤခဲလၢာ်လၢအဝဲထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးတကတီၢ်ညါန့ၣ်လီၤ. ပိာ်မုၢ်ဖိသၢ်အံၤတုၤမ့ၢ်အကွၢ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤတဖၣ်ဒီးဖူးဘၣ်မးအသးလီၤ. အဝဲဆိကမိၣ်ဝဲပုၤဖျိၣ်ဖိယၢ်ဖိဒ်သိးယၤအံၤစ့အါထဲအံၤညါယဟ့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီးအဝဲဟီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်သူၣ်ကိာ်သးဂီၤဖးဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤလၢဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢအဖိလၢာ်န့ၣ်ပမ့ၢ်ဖးအီၤဒီးပကထံၣ်ဘၣ်ကွဲးလီၤယၢ်ဝဲတၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤလၢထးတဖၣ်အံၤခီဖျိလၢတၢ်န့ၢ်ထံၣ်ခုၣ်ခုၣ်ဆါဆါဖိတခူးအတၢ်မၤဘျးဆါကဒါက့ၤအယိတလိၣ်ဟ့ၣ်လၢၤတၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤတဖၣ်အံၤဘၣ်. ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်တဂၤအံၤဟ့ၣ်န့ၢ်အီၤခဲလၢာ်ခဲဆ့ဝံၤဝဲလဲန့ၣ်လီၤ. တုၤပိာ်မုၢ်ဖိသၢ်အံၤသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲဒီးသးခုဒီးကမၤကမၢ်ဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်အံၤလၢအပူၤကွံာ်ဖဲအဝဲမ့ၢ်ဒ်ကွီဖိအဆါကတီၢ်န့ၣ်အဝဲဘၣ်ဟးဆါလံာ်ထီၣ်ဘိဖဲတၢ်ကိာ်ခါကွီပျါအကတီၢ်ဒီးဖဲတၢ်သူၣ်အသးလၢထံအခါပိာ်မုၢ်ဖိအံၤဒုးအီၤဘၣ်အီၤလၢကျီၢ်န့ၢ်ထံတခူးအယိသးပုၤနီၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်. ပိာ်မုၢ်ဖိအံၤတသ့ၣ်ညါလၢၤအီၤသနၢ်က့အဝဲတီၢ်နီၣ်ပိာ်မုၢ်ဖိအံၤဘၣ်ဒီးဝဲဂ့ၤမးန့ၣ်လီၤ.

ပိာ်မုၢ်ဖိအံၤအမိၢ်သိၣ်လိအီၤလၢဖဲအထံၣ်န့ၢ်ပုၤလၢအလိၣ်အတၢ်မၤစၢၤန့ၣ်ဖဲအသ့ကမၤစၢၤဝဲဒီးဖဲတၢ်ဆါကတီၢ်ဂ့ၤလၢအကမၤဘျးဘၣ်ပုၤဂၤအခါန့ၣ်ကပူၤက့ၤဝဲတၢ်ဆါကတီၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒိကန့ၣ်အမိၢ်အတၢ်သိၣ်လိအံၤအယိဟဲစိာ်ကဒါက့ၤန့ၢ်အီၤတၢ်ဘျးတၢ်ဖျိၣ်လၢတၢ်တဆိကမိၣ်ဒီးဟ်သူၣ်ပာ်သးအပူၤအဝဲဘၣ်သဂါဒီးကသံၣ်သရၣ်လၢအမၤဘျးဘၣ်ဝဲတဂၤအယိအဝဲစံၣ်လီၤဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ပုၤဒီးတၢ်သူၣ်ဖဲသးညိ,တၢ်သူၣ်မံသးမုၢ်န့ၣ်လီၤ.

စီပေခပိၣ်ခါလၢအငီၤးတဂၤ

တၢ်စံးဝဲတဘျီစီပေအိၣ်ဝဲတဂၤအိၣ်ဒီးအဖိခါဖိတဂၤန့ၣ်လီၤ. အဖိခါတဂၤအံၤဖိၣ်သၢ်ခါထီၣ်လံၤအယိအဆၢကတီၢ်ဘၣ်လၢကဆိဟံၣ်ဆိယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢအဖိခါအမၤန့ၣ်သၢ်ကယုထၢန့ၣ်အီၤပုၤလၢအကူၣ်သ့တဂၤလီၤ. ဒီးတဘျီယီၤအဝဲဟ့ၣ်လီၤအကလုာ်လၢသၢ်ကမၤပုၤဖိန့ၣ်သၢ်ဖိခါအမ့ၤသၢ်ကဟ့ၣ်လီၤဟ့ၣ်သးခံသလိးဒီးစ့ယဲၢ်ဆံဘးန့ၣ်လီၤ. ပုၤကဘၣ်ဖိဝဲခံလၢအတီၢ်ပုၤလၢအလၢလၢသၢ်ဖိခါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အခါဖဲန့ၣ်ပုၤဒီးဖဲလံၤအိၣ်ခံဂၤလီၤ. အလံၤဝဲဘၣ်အဖဲလၢယကမၤကွၢ်တဘီလီၤ. တဘျီယီၤစီပေဟ့ၣ်လီၤအီၤဟ့ၣ်သးခံသလိးဒီးစ့ယဲၢ်ဆံဘးလၢအစုပူၤလီၤ. အဝဲဖိဝဲဟ့ၣ်သးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့ယဲၢ်ဆံဘးန့ၣ်မၤဆါအိၣ်ကိၣ်ဒီးလၢခံလၢအတီၢ်ပုၤဝဲထီၣ်တဘျီယီၤအဝဲလဲၤဟ့ၣ်က့ၤစီပေလၢဟ့ၣ်သးခံသလိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စ့တခီလဲၤဟ့ၣ်က့ၤစီပေမ့ၢ်ဝဲယိးဆံဘးလီၤ. စီပေသ့ၣ်ညါဝဲတဘျီယီၤလၢပိာ်မုၢ်အံၤမ့ၢ်ပုၤလၢအကူၣ်တၢ်သ့လီၤ.

ဖဲအဝဲဖိဆုၤတၢ်အိၣ်အခါန့ၣ်မၤဘၢအမဲၣ်သၢ်တကပၤဒ်သိးပုၤသ့တသ့ၣ်ညါအီၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. စီပေဖိခါစ့ၢ်ကိးတသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်. စီပေတခီဖျိအဖိခါဒီးပိာ်မုၢ်ဖိသၢ်အံၤလီၤ. ဒီးစီပေဖိခါဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢနီၢ်ပၤမုၢ်အနီၣ်ဝံၢ်ကသ့ၣ်တဘျီလီၤ. စီပေဖိခါတခီအပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ဝဲအီၤလၢပိာ်မုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤအလိၤတဂ့ၤအယီၢ်တဂ့ၤမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါလၢအအၢန့ၣ်လီၤ. နတထံၣ်ဘၣ်ခါ. ဖဲအဟဲဆုၤန့ၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်အခါမၤဘၢဝဲအမဲၣ်သၢ်တကပၤလၢတၢ်ဆါအိၣ်လၢအမဲၣ်သၢ်လီၤအယိလီၤ. ဖဲန့ၣ်စီပေဖိခါသးထီၣ်အပၢ်ဒီးစံးဝဲလၢအသး, “ယတအိၣ်ဖဲအံၤလၢဘၣ်. ယကဟးဆုၤတၢ်လီၢ်ဂၤလီၤ.” ဒီးဖဲန့ၣ်ဝဲ

ဘၣ်အပၢ်ဒ်အံၤ, “ပၢ်ဒိၣ်စီၤပၤစၢ, ယကလဲၤမၤကၤလၢတၢ်လီၤဂၤဒီးနဟ့ၣ် ယၤအခွဲးသ့ၣ်ဧါ.” အပၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအပူၤစံးဆၢဝဲသ့ဝဲသၢ်. တဘျီယီ ဖဲန့ၣ်အဖိခွါကတၢ်ကတီၤထီၣ်တၢ်ဘိၣ်တၢ်စ့ၤလၢကလဲၤတၢ်အဂီၢ်ယုၢ်ဒီးအ ခုအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲစံၣ်လီၤလဲၤဝဲတၢ်လီၤ. အဝဲလဲၤဝဲလၢပီၣ် လဲၣ်ပူၤလၢတၢ်လီၤဖးယံၤဒီးထံၣ်စိဝဲကဆိသ့ၣ်တဖၣ်ဂဲၤထံလၢပီၣ်လဲၣ်ခၢၣ်သး အါမးအယိအဝဲတဲအခုအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကသးယံၤကဘီၣ်ဒီးကဆိသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲလဲၤတလၢကွၢ်ကဆိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးထံၣ်စိယီၤဝဲဝဲတဖျါၣ်လီၤ. ဝဲတဖျါၣ် အံၤအပူၤပူၤပၤတၢ်မ့ၢ်စီၤပၤဖိလၢအလူၤအသးမၤအတၢ်မ့ၢ်ပူၤတဖျါၣ်တၢ်အစီၤပၤ န့ၣ်လီၤ. ပူၤထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ထံၣ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်ဒီးလဲၤတဲဘၣ်ဝဲအစီၤပၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤပၤဟဲလီၤထံၣ်ဝဲပူၤတဖၣ်န့ၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲသိၣ်သ့ၣ်ဧါ, သုဟဲလၢကျဲၤမ့ၢ်သုထံၣ် တၢ်တမံၤမံၤဧါ. အဝဲသ့ၣ်တဲဆၢဝဲ, “ပထံၣ်ကဆိတဖၣ်ဂဲၤထံလၢပီၣ်လဲၣ်ခၢၣ် သးန့ၣ်လီၤ.” စီၤပၤတဲဝဲ, “ကဆိဂဲၤထံလၢပီၣ်လဲၣ်ခၢၣ်သးတသ့ဘၣ်.” အ ဝဲသ့ၣ်တဲဝဲ, “ကဆိဂဲၤကလံၣ်ပထံၣ်လၢပမဲၢ်လီၤ.” မ့ၢ်တနၢ်လဲၤကွၢ်ခဲအံၤတ ကွၢ်.

စီၤပၤတချုးအလဲၤကွၢ်ဝဲန့ၣ်တဲခုသ့ၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဆိသံဝဲအစးတဖၣ် လီၤ. စီၤပၤလဲၤကွၢ်ဒီးထံၣ်ဝဲကဆိတဖၣ်အိၣ်ဒၣ်အတၢ်အယိတဲဝဲလၢအဝဲသ့ၣ် ကဘၣ်ကဲကွၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်တဘၣ်နီတမံၤလၢအယိဘၣ်ကဲကွၢ်လီၤ. မၤတဂၤလၢဟံၣ်တခီတၢ်တမုၢ်ဘၣ်အီၤဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝၤတၢ်ကီဘၣ်ခဲ လံအယိအဝဲကလူၤကွၢ်အဝၤလီၤ. အဝဲကိးထီၣ်အခုအပူၤဒီးစံးဝဲကူထီၣ်သိး ထီၣ်ဒီးပိၢ်ယခံတကွၢ်. အဝဲကူထီၣ်သးကူသးကၤဒီးလီၤကၢ်လၢသးခိၣ်တဂၤ အယိအပူၤတဖၣ်ကိးအီၤလၢသးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတၢ်ကတီၤထီၣ်

သးဝံၤဒီးစးထီၣ်လဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤလၢကျဲးဒီးထံၣ်ဘၣ်ဝဲကဆိတဖၣ်ဒီးအပှၤ တဖၣ်တဲအီၤသးခိၣ်ဒါ, ကွၢ်လၢန့ၣ်ကဆိတဖၣ်အိၣ်အါမးလၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤန့ၣ်ပ လဲၤဘူၣ်စ့ၢ်ကိးဒါ. အဝဲတဲအိၣ်ခိးတဖၣ်ဒီးအဝဲထုးထီၣ်တၢ်ကွၢ်န့ၣ်တၢ်တ ခါဒီးစံးဝဲလဲၤတခီတဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.

တုၤအတုၤလၢကဆိအအိၣ်ဒီးတဲဘၣ်အခုအပှၤလၢအယူၤထံသ့တဖၣ်လၢက လဲၤယူၤလီၤထံဒီးတံၢ်တဲကွၢ်လီၤပျံၤတဖၣ်ခဲလၢၢ်တက့ၢ်. အပှၤတဖၣ်မၤဝဲဒ် န့ၣ်ဝံၤဒီးလဲၤကဒီးဝဲဆူညါန့ၣ်လီၤ. လဲၤလၢမဲၣ်ညါတယံၤဘၣ်န့ၣ်ထံၣ်စိဖီဝဲ ဝဲတဖျၢၣ်လၢအဝၢကဲကုၢ်လၢအပူၤန့ၣ်ဒီးပတုၢ်ဝဲကဘိတဖၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.

လဲၤထီၣ်ဝဲလၢစီၤပၤအအိၣ်ဒီးစီၤပၤသံကွၢ်အီၤ, “နဟဲလၢကျဲးထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်တမံၤမံၤဒါ.” ဒီးသးခိၣ်န့ၣ်တဲဆါအီၤ, “တထံၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်.” စီၤပၤ တဲအီၤ, “တထံၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်တသ့ဘၣ်. လၢပိၣ်လဲၣ်ပူၤကဆိတဖၣ်အိၣ် အါမးပှၤလဲၤက့ၤတၢ်တသ့ဘၣ်.” သးခိၣ်တဲဆါ, “တထံၣ်ကဆိဘၣ်.” စီၤပၤတဲအီၤ, “ထံၣ်ဂ့ၤတထံၣ်ဂ့ၤပကလဲၤကွၢ်.” လဲၤကွၢ်ဝဲဒီးထံၣ်ဝဲကဆိတ ဖၣ်ထီၣ်ဖိဝဲတဖုတဖုဒီးမ့ၢ်ဒ်သ့ၣ်ဖူဖူးဒိၣ်တဖၣ်ခဲလၢၢ်လီၤ. ဒီးက့ၤက့ၤဝဲလီၤ.

လၢဟါခီစီၤပၤတဲဘၣ်အခုအပှၤတဖၣ်လၢသးခိၣ်တဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပိၣ်မုၢ်ခါပိၣ်ခွါခါ တသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယကွၢ်လီၤကၢ်လၢပိၣ်မုၢ်လီၤ. အိၣ်ဖိၣ်ဝဲလၢကကူၣ်သးခိၣ် အံၤလီၤ. ကူၣ်ဝဲလၢကလဲၤဟးစၢၤသးခိၣ်လၢဖီကျါဒီးမ့ၢ်အပိၣ်မုၢ် န့ၣ်ကအဲၣ်ဖိလီၤ.

သးခိၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးထီၣ်က့ၤဖိတဘ့ၣ်ဒီးပျၢ်လီၤဝဲဒ်သိးကလဲၤကန့ၣ်ဟ့ၣ်စီၤ ပၤတဲတၢ်လီၤ. ထီၣ်ဖိဝဲက့ၤတဲဘၣ်အီၤလၢစီၤပၤကလဲၤဟးစၢၤန့ၣ်လၢ ဖီကျါ ဒ်သိးနကဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဖိတဖၣ်ခိဖျိနမ့ၢ်ပိၣ်မုၢ်အပိၣ်လီၤ.

မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်ဂီၤခိန့ၣ်သုးခိၣ်ကိးဂဲၤဆၢထၢၣ်အခုအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကတၢၢ်ကတၢၢ်တၢ်အိၣ်ဒီးမုၢ်ဝါထီၣ်တဘျီယီၤစီၤပၤဟဲလီၤလၢကလဲၤဟးစၢၤအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဟးဝဲဒီတနံၤဒီးစီၤပၤဒီးန့ၣ်ဝဲဖိလၢအဂ့ၤကတၢၢ်တဖိးဒီးဟ့ၣ်ဝဲသုးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ဟံးထီၣ်ဖိဒီးတ့ၢ်လီၤဝဲဆူဟီၣ်ခိၣ်လီၤဒီးယီၢ်တၢ်ဝဲလၢအခိၣ်ဒီးတဲဝဲ, “ဖိဒ်အံၤလၢယတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲန့ၣ်အိၣ်အါမးယသါကမၤမနုၤလဲၣ်.”

ဟါခိစီၤပၤဟဲက့ၤတုၤဒီးကိးဖိၣ်ကဒီးအခုအပူၤတဖၣ်ဒီးကူၣ်ထီၣ်ကဒီးဝဲလၢကဘၣ်မၤဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးခိၣ်ပျၢ်လီၤကဒီးအထီၣ်ဖိတဘျီန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ဖိဟဲက့ၤတဲဘၣ်သုးခိၣ်လၢခဲမုၢ်ဆုၣ်စီၤပၤကဟးစၢၤနၤလၢကစၢၢ်ကလိကျါဒီးတအိၣ်တၢ်ဘၣ်.

မုၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တနံၤစီၤပၤဟဲလီၤဒီးအဝဲပိၣ်ထီၣ်စီၤပၤခံဆူပျၢ်ပူၤလီၤ. ဟးဒီတနံၤတအိၣ်တၢ်ဘၣ်. စီၤပၤသံကွၢ်အီၤ, “တၢ်ဘျးနသးဒီးနတသၣ်ဝံၤဘၣ်ဧါ.” သုးခိၣ် တဲဆၢအီၤ, “လၢပကီၢ်တၢ်ဒုးအိၣ်ပတအိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်လၢအနွံပတသံဘၣ်. တၢ်ဖိဝဲအံၤပတဟ်လၢတၢ်နီတမံၤဘၣ်.”

စီၤပၤဟဲက့ၤတုၤအိၣ်ဖိၣ်ကဒီးလီၤ. သုးခိၣ်ပျၢ်လီၤကဒီးအထီၣ်ဖိလီၤ. ထီၣ်ဖိဟဲက့ၤတဲအီၤလၢခဲမနုၤစီၤပၤကဟဲစိၣ်တၢ်ထူးတၢ်တီၤ, ထူဒီးစ့တဖၣ်ဆူကဘီပူၤဒီးကစံးဝဲလၢနဟ့ၣ်အတၢ်လီၤ. သုးခိၣ်စံးဘၣ်အပျဲၤလၢကတၢၢ်ကတီၤထီၣ်ကဘီတဆံလွံၢ်ဘျီအစးဒီးအသိဂ့ၤဂ့ၤဒ်သိးပကဟးထီၣ်တဘျီယီၤတၢ်တံၢ်တၢ်သုတအိၣ်တဂ့ၤလီၤ. ဒီးတဲကဒီးဝဲပုၤမ့ၢ်ဟဲန့ၣ်မၤဟူးသုးတဂ့ၤ. ဟ်မံသုးတက့ၢ်. မုၢ်နၤခိပုၤဟဲလီၤယိးတၢ်ဝံၤပုၤက့ၤထီၣ်လၢဂ်အခါအဝဲကိးဂဲၤဆၢထၢၣ်အခုအပူၤတဖၣ်ဒီးနီၣ်ထီၣ်အကဘီဒီးဟးထီၣ်ဝဲလၢအချ့လီၤ. က့ၤလၢကျဲတကူၣ်ထိးထီၣ်ကဘီဒီးစံးဘၣ်အဝဲဘၣ်ဆၣ်ကိးဝဲလၢသိၣ်, “သိၣ်ဧါ, ပကလဲၤဟးလိၣ်ကွဲတစိၣ်ဝံၤဟဲက့ၤအိၣ်နၤဖဲတၢ်လီၢ်အံၤလီၤ.” ဝံၤဒီးဟးဖးလိၣ်

သးလီၤ. သးခိၣ်လဲၤအခံသဒၤထီၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤဒီးလဲကူလဲကၤဒီးစံးဘၣ်
ဟံၣ်ကစၢ်လၢအကအိၣ်ဖဲအံၤတနံၤသါကဟ့ၣ်အီၤစ့တပီၢ်ဒီးဟံၣ်ကစၢ်အၢၣ်
လီၤဝဲဒီးဟးကွံာ်ဝဲလီၤ.

တၢ်တနံၤန့ၣ်ဟံၣ်ကစၢ်တဟဲက့ၤဘၣ်. အိၣ်တစီၢ်အသိၣ်ဟဲက့ၤကွၢ်တၢ်ယၢ်ခီ
ယၢ်ခီဒီးအဝဲအိၣ်လၢဒၤပူၤကိးဝဲ, “နက့ၢ်ယုမနုၤလဲၣ်ဟဲထီၣ်အိၣ်ဘျးဒီးအိထံ
အိနိမိၣ်.” အဝဲစံးဆၢအီၤ, “ယအိၣ်ခိးယသိၣ်လီၤ.” အဝဲတဲဝဲ, “ဟဲခိးလၢ
ဟံၣ်ပူၤကဟဲက့ၤဒၣ်တၢ်လီၤ.” ဒီးလဲၤထီၣ်အိထံအိနိမိၣ်အဝဲတဲတၢ်ဒီးထူးထီၣ်
အနီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်ဒ်သိးကဝံၢ်ကသုၣ်အသးလီၤ. ဝံၢ်ကသုၣ်ဝဲတထံၣ်ခံထံၣ်ဒီးမၤ
ဘၢက့ၤဝဲ, တထံၣ်ခံထံၣ်ဒီးမၤဘၢက့ၤဝဲလၢခံအဝဲဟံၣ်သးပူၤနီၣ်အသးဒီးဟံ
ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲထံၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢနီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်အံၤမ့ၢ်အမါအတၢ်ဒီးသံ
ကွၢ်ဝဲလၢနီၣ်ဝံၢ်ကသုၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.

လၢခံသးခိၣ်န့ၣ်တဲဆၢဝဲ, “ယမ့ၢ်နမါဘၣ်ဆၣ်နတသ့ၣ်ညါလၢယၤဘၣ်.”
လၢတၢ်သးခုအပူၤအဝဲသ့ၣ်ဖိးဟုလိာ်က့ၤအသးဒီးတဘျီယီသးခိၣ်အခုအပူၤ
သ့ၣ်တဖၣ်ကိးပသူထီၣ်လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ်သးခုအပူၤလီၤ. မ့ၢ်အဝဲ
အခုအပူၤတဖၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ရိာ်အိပီလၢတၢ်ကမၤကမၢ်အပူၤလီၤ. ဒီးက့ၤန့ၣ်
လၢကဘီပူၤဒီးက့ၤဝဲဆူအဟံၣ်အအိၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်သးခုဒိၣ်ဒိၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ.

မတၢဇဒိၣ်လၢၣ်

တဘျီန့ၣ်ခ့ၣ်ယုၢ်အိၣ်ဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤ. တနံၤတခိၣ်အဝဲကလဲၤအိၣ်ဝဲဒၣ်ထံလၢနိၣ်တနိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢနိၣ်အပူၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးဒ့ၣ်ဖိတဘျီဒီးဒ့ၣ်ဖိအံၤအိၣ်ဝဲလၢတကီၢ်လၢၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲခ့ၣ်ယုၢ်ဟဲလီၤအိၣ်ထံအခါဒ့ၣ်ဖိတဘျီကိးယါဝဲ “ဟဲး, ခ့ၣ်ယုၢ်နတဟ်ကယၤဘၣ်မနုၤလၢၣ်.” ထဲန့ၣ်တဘျီခ့ၣ်ယုၢ်သးထီၣ်ဘၣ်ဝဲဒ့ၣ်တဘျီဒီးတဲဝဲ “ယၤအံၤယမ့ၢ်ခ့ၣ်ယုၢ်အစီၤပၤနတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဧါ. ပှၤဒိၣ်န့ၢ်ယၤတအိၣ်ဘၣ်အယိနတဘၣ်န့ၣ်ယၤဘၣ်.”

ဒ့ၣ်ဖိတခါတဲဝဲ, “ယဲဒၣ်အံၤယမ့ၢ်ဒ့ၣ်အစီၤပၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယပၤနိၣ်တနိၣ်အံၤလီၤ. အယိနတဘၣ်ဟဲအိၣ်ထံဖဲအံၤဘၣ်.” ခ့ၣ်ယုၢ်သးဒိၣ်ထီၣ်ဒီးကိးပသုထီၣ်ဖးဒိၣ်တဘျီယိဒ့ၣ်ဖိစံၣ်လီၤယူၤထံသ့ၣ်ကနၢ်ဆူထံလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်ယုၢ်အိၣ်ကတီၢ်တစိၢ်ဖိဒီးဒ့ၣ်ဖိအံၤဟဲက့ၤထီၣ်ဝဲလၢတကီၢ်လၢၣ်အလိၤန့ၣ်လီၤ. ခ့ၣ်ယုၢ်ထံၣ်ဒ့ၣ်ဖိအိၣ်လၢတကီၢ်လၢၣ်အလိၤဒီးကိးပသုထီၣ်ကဒီးဝဲတဘျီယိလၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ခ့ၣ်ယုၢ်ကိးပသုထီၣ်ဒီးဒ့ၣ်ဖိယူၤလီၤကဒီးဆူထံလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်ယုၢ်အိၣ်ကတီၢ်ဒီးဒ့ၣ်ဖိဟဲက့ၤထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတကီၢ်လၢၣ်အလိၤန့ၣ်လီၤ. ခ့ၣ်ယုၢ်ထံၣ်ဝဲဒ့ၣ်တဘျီယိသးထီၣ်တၢ်ဒီးကိးပသုထီၣ်ဒိၣ်န့ၢ်ဒီးအလိၤန့ၣ်လီၤ. ခ့ၣ်ယုၢ်တၢ်န့ၣ်အံၤကိးပသုယံၣ်ယံၣ်ဒီးအကိၢ်ယုၢ်ဒိသ့ၣ်ဖးဒီးသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပဒဲလၢ အကျဉ်းသ့တဒု

တၢ်စံးဝဲတဘျီန့ၣ်ပုၤဒိတံၤဒိသကိးအိၣ်ခဲၣ်အမံၤလၢဆီုဒီးထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဒိသကိးခဲၣ်အံၤအဲၣ်လိာ်အသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တနံၤတခိၣ်ပုၤဒိသကိးခဲၣ်အံၤ တဲလိာ်အသးလၢကလဲၤဟးလိာ်ကွဲလၢထံကျိဖိအကပၤန့ၣ်လီၤ.

အဝဲသ့ၣ်ဆုၣ်နီၤကတိၤသကိးတၢ်ဖဲထံကျိအကပၤအခါထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢညၣ်ဖိတ ဘိယုၤဝုၤဝါဖဲထံကျိပူၤလၢအဘူးဒီးထံကာၢ်နံၤတစးန့ၣ်လီၤ. ပုၤဒိသကိးခဲၣ် ထံၣ်ဝဲညၣ်ဖိတဘိအံၤအယိအသးခုဝဲဒိၣ်မးဒီးလူၤဖိၣ်ဝဲဒၣ်ညၣ်ဖိလၢကအိၣ်ဝဲ ဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၣ်ညၣ်ဖိတဘိအံၤအခါတဂၤဒီးတဂၤသးက့ၣ်လိာ်အသး, မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲထံသိးသိးဘၣ်အယိလီၤ. ဆီုဖိအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲအါ, ထွံၣ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်က့အဲၣ်ဒီးအိၣ်ဝဲအါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဂုၢ်လိာ်သးလၢညၣ်ဖိတဘိ
ယံၣ်ယံၣ်ဒီးအ့ၣ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲသ့ၣ်အ့ၣ်လိာ်သးအခါဒိကအိဖိတဘၣ်အိၣ်လၢသ့ၣ်ခံဒီးထံၣ်ဝဲဒၣ်ပှၤဒိ
သကိးခံဒုအ့ၣ်လိာ်အသးလၢညၣ်ဖိတဘိအယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲ
“ပှၤဒိသကိးခံဒုအံၤသုတအ့ၣ်လိာ်သးတဂ့ၤအဂီၢ်ယကလဲၤကိးပဒဲဒ်သိးကဟဲ
မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.”

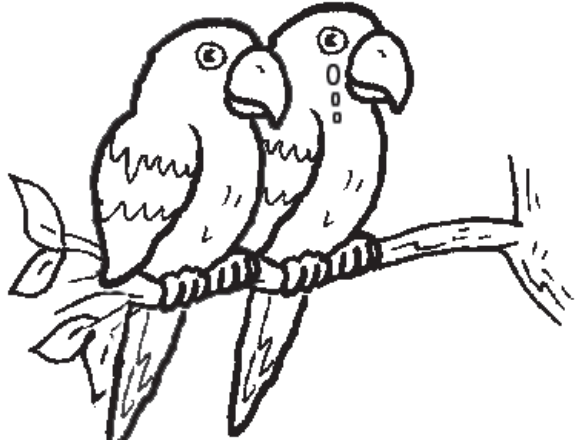
ဒိကအိယူၤထီၣ်ဒီးလဲၤတဲဘၣ်ပဒဲဒီးပဒဲစံးဝဲ “ပကဘၣ်လဲၤရွဲရွဲလီၤ. ပမ့ၢ်တ
လဲၤရွဲရွဲဘၣ်ဒီးပှၤဒိသကိးခံဒုအံၤကကူၣ်အၢလိာ်သးလီၤ.” ပဒဲဒီးဒိကအိကိး
ထီၣ်လိာ်အသးဒီးလဲၤဝဲဆူထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဆိုအိၣ်တၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပဒဲဒီးဒိကအိလဲၤတူၤဒီးပဒဲသံကွၢ်ဝဲထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဆိုဒ်အံၤ, “သုအ့ၣ်လိာ်သု
သးဘၣ်မနုၤလဲၣ်” အဝဲသ့ၣ်စံးဆၢအီၤ “ပအ့ၣ်လိာ်ပသးမ့ၢ်ပအဲၣ်ဒီးအိၣ်ညၣ်
ဖိတဘိအံၤအါအါအယိန့ၣ်လီၤ.” ပဒဲတဲဆၢ, “ယမၤစၢၤသုဘၣ်ကစီဒိတဘၣ်
ကိာ်တဂ့ၤ.” ထဲန့ၣ်တဘျီပဒဲဟံးန့ၣ်ဒီးကူးဝဲညၣ်တဘိအံၤခံခိစးထီၣ်လၢအ
ခိၣ်တူၤလၢအမဲၢ်န့ၣ်ထဲသိးသိးန့ၣ်လီၤ.

ပဒဲဟ့ၣ်လီၤဝဲဆိုဒီးထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢညၣ်ဖိတဂၤတတ်ထဲသိးသိးန့ၣ်လီၤ. ပဒဲ
စံးဘၣ်အဝဲသ့ၣ် “တဘၣ်အ့ၣ်လိာ်သုသးလၢတဂ့ၤ. သုအိၣ်ဘၣ်ညၣ်ထဲသိး
သိးလိာ်သးလံ. အဲၣ်လိာ်ကွံၣ်လိာ်သုတက့ၢ်.” ဒီးပဒဲက့ၤက့ၤဆူအတၢ်လီၢ်တၢ်
ကျဲန့ၣ်လီၤ.

ထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဆိုတအ့ၣ်လိာ်အသးလၢဘၣ်. အိၣ်ယူၤအိၣ်ဖိးဒီးအဲၣ်လိာ်က့ၤ
အသးဒ်လၢညါခိန့ၣ်လီၤ.

ထိၣ်ဖိအမၢ်ထံ

တၢ်စံးဝဲတၢ်တၢ်န့ၣ်ထိၣ်ကံၣ်ဖိဒီပုၢ်ဝါအိၣ်ဝဲခဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်လိာ်အသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်န့ၣ်တၢ်ခိၣ်န့ၣ်ကလံၤမုၢ်ဖးဒိၣ်လီၤဒီးထိၣ်ကံၣ်ဖိခဲဘၣ်အံၤကလံၤအူဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်ပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ကလံၤအူတၢ်ဆူၣ်တၢ်ဒၣ်လဲာ်ထိၣ်ကံၣ်ဖိခဲဘၣ်အံၤဖျိးကွံာ်တၢ်တပူၤန့ၣ်လီၤ.

ထိၣ်ကံၣ်ဖိလၢအဒိၣ်တဘျီကလံၤအူအီၤဒီးဖျိးလီၤတဲာ်ဝဲဒၣ်လၢပုၢ်တပုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲလီၤတဲာ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢတမုၢ်တဖုအကျါန့ၣ်လီၤ. တမုၢ်တဖုအံၤထံၣ်ထိၣ်ကံၣ်ဖိဒီးဘၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတမုၢ်တဖုအံၤလဲၤတမုၢ်တၢ်တဘျီလၢလၢကိးယုာ်ဝဲဒီးထိၣ်ကံၣ်ဖိအံၤထီဘိန့ၣ်လီၤ. ထိၣ်ကံၣ်ဖိအံၤကွၢ်လိဝဲဒၣ်တမုၢ်တဖုအံၤဖဲတၢ်မၤတၢ်ဒီးအတၢ်စံးတၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ထီၣ်ကံၣ်ဖိအံၤမ့ၢ်ထံၣ်ပှၤဟဲခိၣ်ဘၣ်ပှၤအံၤအပူၤတဂၤလၢလၢန့ၣ်အဝဲဆိၣ်ဝဲ ထုဝဲဒီးတဲဝဲနီၤလီၤ. တဘျီတခိၣ်ထီၣ်ကံၣ်ဖိအံၤဖဲပှၤလဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်ဆ့ၣ်နီၤ အိၣ်ဘျးဝဲအခါလဲၤယုၤကွၢ်တၢ်လၢပှၤလဲၤတၢ်ဖိတဖၣ်အထၢၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ထီၣ်ကံၣ်ဖိအဆံးတဘျီကလံၤအူအီၤဒီးဖျိးလီၤတဲဘၣ်ဝဲလၢသဝီတ ဖျၢၣ်အပူၤလၢသရိၣ်တဖျၢၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တဂီၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ် တဂၤတချုးလဲၤန့ၣ်ဆူသရိၣ်ပူၤဒီးဘၣ်န့ၣ်ထံၣ်ဝဲထီၣ်ကံၣ်ဖိအံၤဒီးထၢထီၣ်ဝဲဒီး ကွၢ်ဘျီဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အံၤဘျီဝဲထီၣ်ကံၣ်ဖိတဘျီအံၤလၢ အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအံၤကွၢ်လိဝဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အတၢ်ဖိးတၢ်မၤဒီး တၢ်စံးတၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တနံၤတခိၣ်ထီၣ်ကံၣ်ဖိတဘျီအံၤလဲၤဟးဝဲလၢပှၤပူၤအခါထံၣ်လိာ်သးဒီးထီၣ် ကံၣ်ဖိလၢအဒိၣ်တဘျီန့ၣ်လီၤ. တုၤထီၣ်ကံၣ်ဖိခဲဘျီအံၤထံၣ်လိာ်အသးဒီး သ့ၣ်ညါလိာ်သးလၢအမ့ၢ်ဒီပှၤဝဲဒီးသးခဲဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပှၤတ ဘျီဝဲဘၣ်အဝဲဒ်သိးအသုတမၤလၢတၢ်အတၢ်သီတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ထီၣ်ကံၣ်ဖိအဒိၣ်တဘျီအံၤတအဲၣ်ဒီးကန့ၣ်အပှၤအကလုာ်ဘၣ်.

တနံၤဖဲလၢထီၣ်ကံၣ်ဖိဒီပှၤဝဲခဲဘျီကတိၤသကိးတၢ်အခါထံၣ်ဝဲဒၣ်ပှၤခးတၢ် ဖိတဂၤစိာ်ဝဲဒီးအကျိတခိၣ်လီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပှၤတဘျီဝဲအဝဲလၢပကဘၣ် ယုၤအိၣ်ခူသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲထီၣ်ကံၣ်ဖိခဲဘျီယုၤထီၣ်ဝဲအခါပှၤခးတၢ်ဖိတဂၤထံၣ်ချုးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤခးတၢ်ဖိအံၤလူၤပိာ်ထီၣ်ကံၣ်ဖိခဲဘျီအံၤအခဲန့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပုၢ်တဘျီတဘျီအဝဲၣ်ဒ်အံၤ “ တဘျီတၢ်လီၤဒီးတဂ့ၤ, ပုၤခး တၢ်ဖိလူၤပိၣ်ပခံးဒ်တၢ်လီၤ.” ထီၣ်ကံၣ်ဖိအဝဲၣ်တဘျီတဘျီအပုၢ်ဒ်အံၤ, “တၢ်ဘျးယသးဒိၣ်မးယကစီၢ်လီၤတစီၢ်ဖိလီၤ.”

ထီၣ်ကံၣ်ဖိဒီပုၢ်ဝဲၣ်ခဲဘျီအံၤစီၢ်လီၤအိၣ်ဘျးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအဝဲသ့ၣ်စီၢ်လီၤအိၣ် ဘျးလၢသ့ၣ်တခိၣ်အခံအခါပုၤခးတၢ်ဖိတဂ့ၤဟဲတုၤဝဲသ့ၣ်အဝဲန့ၣ်အခိၣ်ထံး န့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပုၢ်တဘျီအိၣ်ယိကဒိဘၣ်ဆၣ်အဝဲၣ်တဘျီတအိၣ်ယိကဒိဘၣ်. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအဝဲၣ်တဘျီလဲၤယီၢ်ဘၣ်လၢသ့ၣ်ယုၤထီတဒုဒီးသ့ၣ်ဒုအံၤလီၤတၢ် ဘၣ်ဝဲလၢပုၤခးတၢ်ဖိတဂ့ၤအခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တုၤပုၤခးတၢ်ဖိတဂ့ၤကွၢ်ထီၣ်တၢ်လၢသ့ၣ်ခံးထံၣ်ဝဲလၢထီၣ်ခဲဘျီန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပုၢ်တဘျီတဲအဝဲၣ်, “ယူၤထီၣ်တခီ” ဒီးထီၣ်ကံၣ်ဖိအပုၢ်အံၤယူၤ ထီၣ်ဝဲလီၤ.

မ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲၣ်တဘျီတခီကယူၤထီၣ်ဝဲအခါအခိၣ်လီၤဖျိးဘၣ်ဝဲလၢသ့ၣ်အပူၤဟီု ဒီးယူၤထီၣ်ဝဲတသ့လၢၤဘၣ်. ဝဲအဝဲဂုၢ်ကျဲးစးထုးထီၣ်ကွၢ်အခိၣ်အခါပုၤခး တၢ်ဖိခးအီၤဒီးသံဝဲန့ၣ်လီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဖိအပုၢ်ကွၢ်ယီၤအဝဲၣ်သံလၢသ့ၣ်ခံးဒီး အမၢ်ထံလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ကံၣ်ဖိအံၤထံၣ်စိယီၤပုၤခးတၢ်ဖိထီၣ်လၢသ့ၣ်ခံးဟံးန့ၣ်ဝဲဒ်အဝဲၣ်လီၤ. တုၤပုၤခးတၢ်ဖိကွၢ်ဒီးထီၣ်ကံၣ်ဖိဘၣ်ယူၤကွၢ်ဝဲထဲတဘျီစီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကွၢ် ယူၤကွၢ်ဝဲဆူတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်ထံၣ်လီၤ ထီၣ်ဖိအံၤအသးခုဝဲဒ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

ယ ခိၣ်ဖျိၣ်လီၤဖၢၣ်ဖဲလဲၣ်

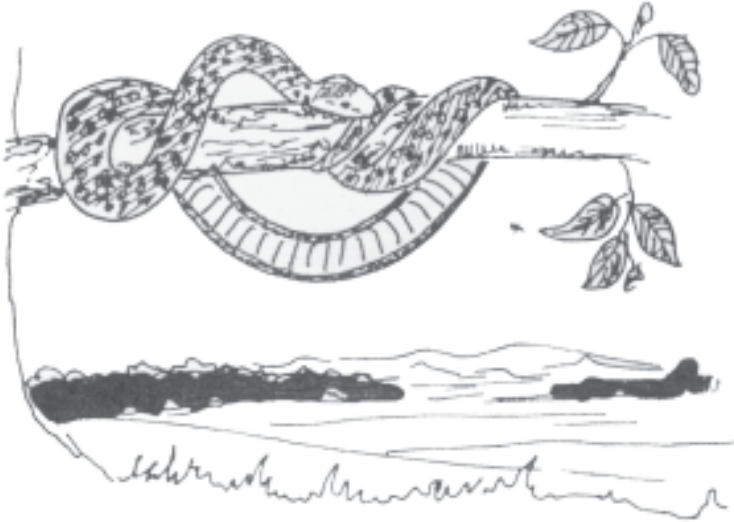
တနံၤတခိၣ်ပှၤဆါခိၣ်ဖျိၣ်ဖိအိၣ်ဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲထၢန့ၣ်လီၤအခိၣ်ဖျိၣ်လၢ
အထၢၣ်ပှၤဝံၤဝံၤထီၣ်အထၢၣ်ဒီးလဲၤဆါအခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဝဲဘၣ်လဲၤတၢ်လီၢ်ဖးယံၤဒီးဘၣ်လဲၤခိၣ်ပှၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအလဲၤတုၤလၢပှၤ
သးကံၢ်ပှၤအခါတၢ်ဘျးအသးဒီးမံလီၤအိၣ်ဘျးဝဲလၢသ့ၣ်ဖးဒိၣ်တထံးအခိၣ်ထံး
ဒီးမံဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲမံပၢၢ်ထီၣ်အခါကွၢ်အထၢၣ်ပှၤဒီးတထံၣ်အခိၣ်
ဖျိၣ်တဖၣ်လၢၤဘၣ်. ဆိကမိၣ်ဝဲ, “မ့ၢ်မတၢၤဟဲဟံးန့ၢ်ယခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်လဲၣ်.”
ဒီးလူၤဃုက့ၤဝဲဒၣ်လၢပှၤပှၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအလူၤဃုဝဲအခါန့ၣ်ဟူဝဲတၢ်သီၣ်လၢ
သ့ၣ်ခံဒီးကွၢ်ထီၣ်ဝဲထံၣ်ဝဲလၢတၢ်အုးတဖၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်အခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်တဖျၢၣ်တ
ဖုတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤဆါခိၣ်ဖျိၣ်အသးထီၣ်တၢ်အုးတဖၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်မၤဝဲဒ်လဲၣ်
န့ၣ်လီၤ. အဝဲဖိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ခိၣ်ဖျိၣ်လၢအခိၣ်လီၤဒီးတၢၤလီၤကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
အဝဲကွံာ်လီၤအခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဖိဒီးထံၣ်ဝဲလၢခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဟဲလီၤတၢ်လၢသ့ၣ်
ခံဒီးကွၢ်ထီၣ်ဝဲဆူသ့ၣ်ခံဒီးထံၣ်ဝဲတၢ်အုးတဖၣ်တ့ၢ်လီၤကွံာ်ခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်
လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်အုးတဖၣ်သ့ၣ်ညါမၤဒီးဝဲပှၤကညီတဂၤအံၤတၢၤလီၤကွံာ်အ
ခိၣ်ဖျိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

ပှၤဆါခိၣ်ဖျိၣ်ဖိအံၤထၢထီၣ်က့ၤအခိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်ဒီးဝံထီၣ်က့ၤအထၢၣ်ဒီး
လဲၤကဒီးဝဲဆူညါလၢတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုအပှၤန့ၣ်လီၤ.

ကလီၤ, မ့ၢ်လီၤဒီးထၢ

တၢ်စံးဝဲဒုၣ်လၢပပုၤကညီတကလုာ်အံၤန့ၣ်တၢ်လၢဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်န့ၣ်ပကိးအိၤလၢ
ကလီၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီပုၤဒီးသိၣ်ခံၤလဲၤဟးလၢပုၤပူၤဒီးဖဲအလဲၤလၢကျဲအခါ
ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢသမ့ၤဖးဒိၣ်တထုၣ်အသၣ်မံၤသူဂ့ၤမးန့ၣ်လီၤ. အသိၣ်တဂၤလၢ
တၢ်သးခုအပူၤထီၣ်ဝဲဆူသမ့ၤအခံၤသိးကဒဲးအိၣ်သမ့ၤသၣ်မံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သိၣ်
အဝဲတဂၤတခီထီၣ်သ့ၣ်တသ့ဘၣ်အယီၤအိၣ်ခိးထၢဝဲသမ့ၤသၣ်မံၤလဲၤတဲာ်လၢ
သ့ၣ်ခိၣ်ထံးန့ၣ်လီၤ.

အဝဲထၢအိၣ်သ့ၣ်သၣ်မံၤဒီးထံၣ်ဖုးဂ့ၢ်ဖးဒိၣ်တဘိတဘျီယီၤကိးပသူထီၣ်ဝဲလၢအ
ကလုာ်ဖးဒိၣ် “သိၣ်စၢ, ကလီၤ.. ကလီၤ..” အသိၣ်လၢသ့ၣ်ခံၤတခီတဲဆၢအိၤ
“သိၣ်စၢ, မ့ၢ်လီၤဒီးထၢအိၣ်သၢၣ်” သိၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးတဂၤကိးပသူဝဲ,
“ကလီၤ.. ကလီၤ..” သိၣ်လၢသ့ၣ်ခံၤတဂၤကိးဆၢဝဲ “ထၢ..ထၢ..” န့ၣ်လီၤ.

သိၣ်လၢအအိၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ထံးတၢ်လၢယုၢ်သဒၣ်ကွၢ်အသိၣ်လံ. သိၣ်လၢသ့ၣ်ခဲ
တၢ်ကၢၤကွၢ်လီၤဆူသ့ၣ်ခိၣ်ထံးထံၣ်ဝဲလၢဂုၢ်ဖးဒိၣ်ဒီးတဲဝဲ “တၢ်န့ၣ်ဂုၢ်ဖးဒိၣ်နကိး
လၢကလီၤခါ. ”

“ဟ့.. ဟ့... သိၣ်.. နယုၢ်သဒၣ်ယၤလံခါ. ကလီၤ.. ဂုၢ်.. ကလီၤ..ဂုၢ်.. ပှၤတ
ထၢထီၣ်ဝဲဘၣ်. ပှၤဘၣ်တၢ်သံဝဲတခါ.” အဝဲက့ၤလီၤကယိကယိဟံးန့ၣ်သ့ၣ်ဖး
ဒိၣ်တက့ၢ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဝဲဂုၢ်ဖးဒိၣ်တဘိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံဝဲဝဲက့ၤတၢ်တၢ်တၢ်ဝဲကလီၤတဘိန့ၣ်ဒီးလူၤကိးက့ၤအသိၣ်, “သိၣ်ဧၤ,
ကလီၤသံလံ.” န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အသိၣ်တန့ၢ်ဟူအီၤလၢဘၣ်. မ့ၢ်လၢအသိၣ်
ပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးအယိယုၢ်သဒၣ်ကွၢ်အိၣ်ဖးယံၤလံန့ၣ်လီၤ.

ဂၢ်ဖိလၢ အၢၣ်က့ၣ်တဘိ

တၢ်တဲတဘျီန့ၣ်ဂၢ်ဖိမိၢ်အိၣ်ဝဲခံဘိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ပူၤဖိတပူၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်ဂၢ်မိၢ်တဲန့ၣ်အဖိဒ်အံၤ “ ခဲအံၤယကလဲၤယုအိၣ်န့ၣ်နၢတၢ်အိၣ်တဘၣ်ဟးထီၣ်တၢ်ချၢတဂ့ၤ. ဒီးနတဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အိၣ်တမံၤလၢလၢနထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်.” ဂၢ်မိၢ်တဲဘၣ်အဖိဝံၤဒီးဟးထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ပူၤဒီးလဲၤယုန့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢအဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂၢ်ဖိအံၤအမိၢ်ဟးထီၣ်ပူၤအလီၢ်ခံအဝဲအိၣ်လၢတၢ်ပူၤထဲတဘိဇိၤအိၣ်ဝဲတၢ်ကၢၣ်အသးအယိဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢအကလဲၤကွၢ်တၢ်လၢတၢ်ချၢတဘျးဖိမ့ၢ်တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲလဲၤထီၣ်ကွၢ်တၢ်လၢတၢ်ချၢအခါဖုသးပှၢတဂၤထံၣ်ချးအိၣ်ဒီးဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝံၤထၢန့ၣ်အိၣ်ဆူအထၢၣ်ပူၤဒီးက့ၢ်စိၢ်အိၣ်န့ၣ်

လီၤ. ဖုသးပုၤက့ၤစိၣ်ဂုၤဖိအံၤဆူအဟံၣ်ဒီးထၢန့ၣ်လီၤဝဲဂုၤဖိတဘိအံၤလၢယၢဖိ တဖျၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲဂုၤဖိအိၣ်လၢယၢပူၤအခါသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤအမိၢ်အတၢ်ကတိၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲ ဆိမိၣ်ထီၣ်အမိၢ်အတၢ်ကတိၤအခါဖုသးပုၤဟဲထၢန့ၣ်လီၤန့ၣ်အီၤလၢယုၢ်ဖိတ ဇုလၢကအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဂုၤဖိသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကဒီးအမိၢ်အတၢ်ကတိၤလၢတဘၣ်ဟးအိၣ်နါစိၣ်တၢ်တဂ့ၤန့ၣ် လီၤ. ယုၢ်ဖိယုၢ်ဝဲလီၤလၢယၢပူၤဒီးအ့ၣ်ထူၣ်ဖျိဝဲယၢဖိအယိယုၢ်ဖိဒီးဂုၤဖိယုၢ်ထီၣ် ကွံၣ်ဆူတၢ်ချၢလၢတၢ်သးခုအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢဂုၤဖိတဒိကန့ၣ်အမိၢ်အတၢ်မၤလိာ်အခိၣ်ထံးတထံၣ်ဘၣ်အယိတၢ်ကိ တၢ်ခဲဘၣ်အီၤလီၤ. မ့ၣ်မ့ၣ်အမိၢ်အတၢ်မၤလိာ်ခံထံၣ်တထံၣ်ဒိကန့ၣ်ဝဲအယိထံၣ် ဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ခုသးခုန့ၣ်လီၤ.

အိၣ်စ့စ့စ့စ့တၢ်အိၣ်လၢစ

ဖုသးပုၢ်ဒီးဖံသးပုၢ်ဒီးမိၢ်ဝဲအိၣ်ဝဲခံၤန့ၣ်လီၤ. ဖုတၢ်သးပုၢ်ဒီးအမဲပိၢ်ကွံာ်ဘူး
ကလၢာ်ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်တၢ်ဒီးတဘျီန့ၣ်လီၤ. ဖံတၢ်စ့ၢ်ကိးသးပုၢ်ဒိၣ်ဒီးအခိၣ်
ဆူၣ်လီၤထဲးကွံာ်ဒီးအိၣ်တၢ်ထဲတဘိဇိၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တနံၤဖံတဲဖုလၢကလဲၤယုအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢန့ၣ်လီၤ. ဖုတဲဆၢအိၣ် “လဲၤ
ယံာ်ယံာ်တဂ့ၤဇိၢ်” ဖံတဲအိၣ် “ယယုအိၣ်တၢ်မ့ၢ်န့ၣ်ဒီးယကဟဲက့ၤလီၤ.” ဖံဝဲ
ထီၣ်အကုၢ်ဝဲလဲၤယုအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်လၢန့ၣ်လီၤ. ဖံယုအိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်
လၢန့ၣ်ဝဲထံၣ်ဝဲလၢဖိဆံၣ်ဒီးထီၣ်ဂ့ၤမးတမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖံသးခုဒီးလဲၤဝဲတဲလၢဖိ
ဆံၣ်မ့ၢ်ဖိလၢဒီးဒဲးဝဲဖိဆံၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.

ဖံတပလီၢ်အသးဘၣ်ဒီးအခိၣ်သူတဘိဘၣ်ဘျးဒီးဖိဆံၣ်မုၢ်အယိအဝဲထူးဘၣ်ဖိဆံၣ်အဒုဒီးအခိၣ်သူတဘိထီၣ်တၢ်ကွၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖံသးတမုၢ်ဘၣ်ဒီးဟဲက့ၤဆူဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုတဒိခိးကွၢ်လၢဖံအကျဲလၢဖံကဟဲက့ၤအခါဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤဖံဟဲက့ၤပၢ်ထီၣ်ဒီးပုကွၢ်ဖံဒီးတထံၣ်လၢဖံအခိၣ်ဆူၣ်ဘၣ်အယိဖုနံၤဘၣ်ဖံလၢၣ်သူၣ်လၢၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ပုနၢ်က့ၤနံၤလၢတၢ်တပလီၢ်အသးဘၣ်ဒီးအမဲပုၢ်သံဖိတဘျးဖျိးကွၢ်ဒီးလီၤတၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုဒီးအမဲတအိၣ်လၢၤ, ဖံဒီးအခိၣ်ဆူၣ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တနီၤလၢမိၢ်ပၢ်, ကိၣ်သရၣ်တဖၣ် ဒီးပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖးလံာ်ဒေးတဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်ဖးလံာ်န့ၣ်ကဲဘျုးဝဲလၢဖိသၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိဖိသၢ်တဖၣ်ဖးလံာ်အါ
အယိကမၤန့ၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးတကးဒ်ဘၣ်ကကျဲန့ၢ်ဖိသၢ်တဖၣ်အခိၣ်န့ၢ်လၢကဆိ
ကမိၣ်ပံာ်တၢ်ဒီးကသ့ဆိကမိၣ်တၢ်ခံၣ်ယၢ်ဒီအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်သီးပက
သူထီၣ်န့ၢ်ဖိသၢ်တဖၣ်အလုၢ်အလၢလၢကအဲၣ်ဖးလံာ်အဂီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်ယုက့ၤလၢ
အပကထုးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးအဝဲသ့ၣ်အသးကဖံလၢတၢ်
ဖးလံာ်ဒီးကအဲၣ်ဒီးယုသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်မနုၤတဖၣ်အိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢလံာ်အံၤအပူၤ
န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤတကဖးလံာ်အခါညီၣ်န့ၢ်မၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.

- ၁. ကဟံလီၤအသးလၢကဖးလံာ်အဂီၢ်, ကယုထၢထီၣ်လံာ်လၢကဖးဝဲ
- ၂. ကတယၢ်ကွၢ်ဝဲတၢ်မနုၤကကွဲးအသး
- ၃. ကစးထီၣ်အိးထီၣ်ကွၢ်လံာ်ကဘျးပၤချ့သဒံးဒီးဖးကွၢ်ဝဲအကဘျးတနီၤချ့ချ့
- ၄. အဝဲသ့ၣ်ကစးထီၣ်ယုထၢဝဲတၢ်လၢအဲၣ်ဒီးဖးဝဲတဖၣ်
- ၅. ဝံၤဒီးကဖးကွၢ်ဝဲ
- ၆. ဘၣ်တဘျီဘျီကဆိကမိၣ်ဝဲလံာ်တဆၢအံၤအခိပညီမၤသးဒ်လဲၣ်
- ၇. အဝဲကမၤန့ၢ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်လၢအကွဲးလီၤအသးလၢလံာ်ပူၤဒီးကမၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါ
န့ၢ်ပၢ်လၢလံာ်ပူၤ
- ၈. ညီၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ်ကဒါက့ၤဝဲအတၢ်ထံၣ်, တၢ်နီၤပၢ်

တၢ်လၢနကြးဆိကမိၣ်ဖဲနရဲၣ်ကျဲၤလီၤဘၣ်ဃးတၢ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အ တၢ်မၤလိအခါ

- ၁. ယဒုးဘၣ်ထွဲန့ၢ်တၢ်အိၣ်သးအနီၢ်ကီၢ်ဒီးတၢ်လၢကဲထီၣ်အသးလၢလံာ်ပူၤကသ့
ဒ်လဲၣ်.

- ၂. ယမၤဒ်သိးကထုးန့ၢ်ဖိသၢ်တဖၣ်အသ့ၣ်အသးကသ့ၣ်လဲၣ်.
- ၃. ယကဟ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်မနုၤတဖၣ်ဒ်သိးယကမၤဖိသၢ်ဖးလံာ်တဘျီအံၤအဂီၢ်လဲၣ်.
- ၄. မ့ၢ်ယသ့ၣ်တၢ်ဂီၤတဖၣ်ဒ်သိးဖိသၢ်တယာ်န့ၢ်တၢ်တဲလၢလံာ်ပူၤတဖၣ်သ့ကစီၤဒီၤ.
- ၅. မ့ၢ်လံာ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိကျိၣ်အဂီၢ်ကစီၤဒီၤ.
- ၆. တၢ်ဂ့ၢ်မနုၤလၢအတဟ်ယုာ်လၢလံာ်ပူၤဘၣ်ဆၣ်ယတဲဖျါထီၣ်သ့န့ၣ်လဲၣ်.
- ၇. ယမၤကွၢ်ကဒါက့ၤပုၤကွၢ်ဖိအတၢ်နၢ်ပၢ်သ့လၢကျဲၣ်လဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတနီၤ

အဒိ-ပှးန့ၢ်ဖိသၢ်လၢတူၢ်ရၣ်သၢ်ဒီးနဲးသၢ်အဂီၢ်ဖိတဖၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်တဲပှးအီၤလၢအဝဲသ့ၣ်ကဲတူၢ်ရၣ်သၢ်ဒီးနဲးသၢ်တဖၣ်တက့ၢ်. ပှးအီၤနဲးသၢ်အဂီၢ်ဒီးတူၢ်ရၣ်သၢ်အဂီၢ်အခိၣ်ထံးတဘျီဒီးသံကွၢ်အီၤတၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်. မၤအတဲတယာ်တက့ၢ်. တဘၣ်တဲလၢတၢ်ဂီၤဘၣ်ကမၣ်တက့ၢ်. ပှးယုာ်အီၤတၢ်ဂီၤခဲဘျီတဘျီဒီးသံကွၢ်အီၤတၢ်ခဲၤအံၤမၤမနုၤလဲၣ်. နဆိကမိၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘမနုၤလဲၣ်တဖၣ်အံၤဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်ပှးအီၤတၢ်ဂီၤလၢခဲၤတၢ်တဘျီဒီးနသံကွၢ်နဆိမိၣ်တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤအကဲမနုၤလဲၣ်. တၢ်မနုၤကဲထီၣ်အသးလဲၣ်. အဝဲသ့ၣ်ကတဲဝဲတဂၤတမံၤတဂၤတ မ့ၢ်ဝံၤအလီၢ်ခဲကသ့ၣ်ပီၤသးဝးဝဲလၢမတၢ်အတၢ်ဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးနမၤအစးထီၣ်ဖးသကိးတၢ်တဲတယုာ်န့ၣ်သ့လီၤ.

ဖးဝဲတၢ်တဲဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်နသံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်တဖၣ်သ့လီၤ. ဝံၤအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဘၣ်သးဒီးနမၤန့ၢ်အီၤလၢကမၤဝဲတၢ်ဒိတၢ်တဲလဲၣ်အကရူၢ်ဖိတဖၣ်သ့ဝဲလီၤ.

- နမၤန့ၢ်တၢ်ဒိတၢ်တဲအဒိဒ်ဖိလၢအကၢၣ်တဘျီအပူၤသ့စ့ၢ်ကိးလီၤ.
- လၢဖိသၢ်ဆံးတဖၣ်အဂီၢ်နတဲန့ၢ်အီၤပူၤဒီးနမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဂီၤဂဲၤကလံာ်တဖၣ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. အဒိ- ဘၣ်မနုၤဘီၣ်သိၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်ပျၢအပူၤန့ၣ်နတဲန့ၢ်ဘီၣ်သိၣ်ဒီးပဒဲအတၢ်ဂီၤဖိတဖၣ်သ့စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.
- လၢပုၤနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်နမၤအကွၢ်တၢ်ဂီၤဒီးကွဲးပူၤအဂၤတယုာ်မ့တမ့ၢ်မၤကတၢ်ကွံာ်ပူၤ ယုာ်အံၤလၢကျဲၣ်အဂၤတဘိသ့လီၤ.

- ဒ်သိးဖိသၢ်ကဖးလံာ်ဒီဘၣ်အဂီၢ်နဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အခံသ့ခိဖျိနသံကွၢ်န့ၢ်အီၤတၢ်သံကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ- လၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤဘီၣ်သိၣ်ပၣ်ပုၤဒုလဲၣ်.အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပာ်သးတဒုစုၣ်စုၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်.

ပသ့ၣ်ညါလၢသရၣ်သရၣ်မုၢ်တဖၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကသိၣ်လိ Drum အလံာ်လၢကိအဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲတၢ်သိၣ်လိကိၣ်အခါပမုၢ်လၢလၢတၢ်သူအီၤကသ့လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်စ့ၤကိၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်သူအီၤဖဲဃဲၤကမ့ၢ်တၢ်သးခုအဒိၣ်အအါလၢပုၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်လံာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.